Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ◆ 4 август 1970 йил, сешанба ◆ № 180 (14.646). ◆ Баҳоси 2 тийин.

КПСС Марказий Комитети июль Пленуми қарорларини амалга оширамиз!

САМИМИЙ ТАШАККУР

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети космонавт-учувчилар А. Г. Николаев ва В. И. Севастьянов бошқарган «Союз-9» космик кемасининг орбита теварагида узоқ давом этган парвози муваффақиятли тугалланганлиги муносабати билан ўз табрикларини йўллаган барча партия, совет ва жамоат ташкилотларига, корхоналар ва муассасалар коллективларига, Совет Иттифоқининг айрим гражданларига, шунингдек қардош партиялар Марказий Комитетларига, социалистик ва дўст мамлакатлар ҳукуматларига, чет давлатлардаги давлат арбоблари, жамоат ташкилотлари ва айрим шахсларга самимий ташаккур изҳор қиладилар.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ — **СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ** — **СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ**

ФАННИНГ САМАРАДОРЛИГИ УЧУН

Партиямиз XXIII съездида, ишлаб чиқариш кучлари юксалиш сўръатларини пухта илмий тадқиқотлар билан боғламасдан туриб ривожлантириб бўлмайди, деб уқтириб ўтилди. Шунинг учун ҳам мамлакатимизда ижодкор, яратувчи — олимнинг меҳнати умумхалқ меҳр-муҳаббати билан қуршаб олинган. Бизда энг мураккаб илмий-техника проблемаларини муваффақиятли ҳал этиш учун ҳам барча шароит ва имкониятлар яратиб берилган.

Республикамиз фани экономика ва маданиятни юксалтиришга ўзининг муносиб улушини қўшиб келмоқда. Ўзбекистонлик физиклар, математиклар, кимёгарлар, биологлар, геологлар, файласуфлар ва бошқа соҳаларда иш олиб бораётган олимларнинг илмий тадқиқотлари борган сари кўпчиликнинг диққат-эътиборини тортаётгани бежиз эмас. Масалан, биология фани қўлга киритган улкан ютуқлардан кенг фойдаланмай туриб, пахтачиликни ҳозирги даражада юксалтира олмаган бўлур эдик. Биолог олимларимиз ғўзанинг мўл ҳосил берадиган саноат навларини яратганликлари ва агрономия тадбирлари системасини ишлаб чиққанликлари туфайли республикамиз бугунги кунга келиб пахта ҳосилдорлиги жиҳатидан дунёда биринчи ўринга чиқди.

Илм аҳллари республика Госплани ва қатор министрликлар, идоралар, лойиҳалаш ташкилотлари билан узвий алоқада иш олиб бориб, илмий тадқиқотларнинг самарадорлигини оширмоқдалар, фанни ишлаб чиқариш кучига айлантирмоқдалар. Фанлар академияси институтлари кейинги тўрт йил ичида ишлаб чиқариш ташкилотларига 150 дан ортиқ пухта илмий тавсияномаларни тақдим этди. Шуни қувонч билан айтиш мумкинки, олимларимиз яратган кўпгина кашфиётлар фақат республикамизда эмас, балки Иттифоқ миқёсида ҳам катта-катта самаралар бермоқда. Пластмасса илмий тадқиқот институтининг кашфиётлари Таллин, Иваново ва Ленинградда; пахта целлюлозаси кимёси ва технологияси институтининг ишлари эса Рига, Саратов, Владимир ва бошқа шаҳарлардаги саноат корхоналарида ҳам муваффақият билан қўлланилмоқда. Бундай ижобий фикрларни кибернетика, ўсимликлар кимёси институтлари ва бошқа фан даргоҳлари ҳақида ҳам гапириш мумкин. Чиндан ҳам ҳозир саноат ва қишлоқ хўжалигининг фан таъсир ўтказмаётган биронта соҳасини топиш қийин.

Фан-техника ютуқлари ва илғор тажрибаларга, ижодий таклиф ва кашфиётларга катта эътибор берилган жойда, сўзсиз, зўр хўжалик муваффақиятлари ҳам қўлга киритилади. Фан билан ишлаб чиқаришнинг ижодий ҳамкорлигини янада мустаҳкамлашни ҳозирги пайтда ҳаётнинг ўзи тақозо этмоқда. Шунинг учун ҳам партия ва совет органлари, завод ва фабрика, колхоз ва совхоз раҳбарлари илмий ташкилотларнинг таклифларига диққат билан қулоқ солишлари, биринчи галда бу таклифларнинг хўжаликка келтирадиган фойдаси ҳақида чуқур бош қотириб кўрмоқлари зарур. Айни пайтда ҳар бир илм даргоҳи ва ҳар бир олим ўз лабораториясида яратилган кашфиётнинг ҳаётга татбиқ этилишида астойдил жон куйдиришга даъват этилгандир. Илмий муассаса ёки тадқиқотчи деган сўзларнинг ўзи ҳам аслида яратувчи деган тушунчани ифода этади.

Олимлар ишининг самарадорлиги — бош масала бўлиб қолмоғи зарур. Шуни ҳам айтиш керакки, агар илмий кашфиётларда прогрессив йўналишлар бўлмаса ва у корхоналарга фойда бермаса, бундай кашфиёт қоғозда қолиб кетаверади. Шунинг учун ҳам олимларни бевосита ишлаб чиқаришга жалб этиш, шубҳасиз, катта фойда келтиради. Чунки корхоналар энг замонавий лабораториялар ва тажриба майдонларига — тадқиқотчи учун сув-ҳаводек зарур бўлган кенг имкониятларга эга, завод-фабрикада, колхоз-совхоз далаларида туғилган ҳар бир янги идея тезлик билан вояга етади ва амалга ошади. Шунга эришмоқ керакки, илмий кадрлар тайёрлашга ва илмий лабораторияларга сарфланган ҳар бир сўм хўжалигимизга юзлаб ва минглаб сўм фойда сифатида қайтиб келиши зарур.

Статистика маълумотларига кўра, 1968 йилда Ўзбекистонда 19500 илмий ходим иш кўргани ҳолда 5504 мавзуда илмий тадқиқотлар олиб борилган. Мавзуларнинг мана шундай майдалашиб кетганлиги оқибатида комплекс, йирик проблемалар устида етарли даражада иш олиб борилмаяпти. Натижада кейинги йилларда республикамиз Фанлар академияси институтлари томонидан ишлаб чиқилган ва хўжаликларга тавсия этилган тадқиқотларнинг фақат 17 процентигина амалда татбиқ этилди. Шунинг учун бу борада кескин бурилиш ясаб, хўжалик ва маданий қурилиш манфаатларига мос тушадиган йирик, комплекс илмий ишларга қўл урмоқ лозим. Яна шуни ҳам айтиш керакки, илмий-техника тараққиёти суръатлари ниҳоятда кучайган даврда яшаётганлигимиз сабабли кечагина актуал ҳисобланган илмий йўналишлар бугунга келиб ўз қимматини йўқотиши мумкин. Шунинг учун ҳам илмий муассасалар ва олимлар фан олдига замон қўяётган энг долзарб, бош масалаларга диққат-эътиборни кучайтирмоқлари зарур.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев партиямизнинг яқинда бўлиб ўтган Пленумида қилган докладида шундай деди: «Бизнинг олимларимиз практикани бундан буён ҳам янги кашфиётлар билан бойита беришларига ишонамиз. Шу билан бирга, илмий тадқиқотларнинг натижаларидан ишлаб чиқаришда тағин ҳам тўлароқ фойдаланишга, фан эришган ва илғор практика синовидан ўтган натижаларнинг ҳаммасини планли равишда жорий қилишга олимларнинг диққат-эътиборини ҳозир ҳар қачонгидан ҳам кўпроқ жалб қилиш, уларнинг куч-ғайратларини партия, совет ва қишлоқ хўжалик органларининг, колхоз ва совхоз раҳбарлари ва мутахассисларининг куч ва ғайратлари билан бирлаштириш керак».

Фаннинг кучи ҳаёт билан, амалиёт билан чамбарчас алоқа боғлаганлигидадир. Республикамиз партия ташкилоти ва ҳукумати бу масалада юксак натижаларга эришиш учун зарур бўлган ҳамма ғамхўрликларни қилиб келмоқда. Илмий муассасалар ва тадқиқотчи олимларнинг асосий бурчи шундан иборатки, улар фан ютуқларини халқ манфатларига тағин ҳам кўпроқ ва самаралироқ хизмат қилдиришлари зарур. Бу эса ўз навбатида коммунизмнинг моддий-техника базасини яратишдек улуғвор ишимизни тезлаштиради. Ҳаётимизнинг барча соҳаларини янада юксалтиришга хизмат этади.

КПСС XXIV СЪЕЗДИ ШАРАФИГА

АВГУСТ — ҲОСИЛГА ҲОСИЛ ҚЎШИШ ОЙИ!

ҚУВА районидаги «Коммунизм» колхозининг ёш механизатори Зокир Исмоилов бошчилик қилаётган бригада 40 гектар майдоннинг ҳар гектаридан камида 35 центнердан пахта етиштиришга аҳд қилган. Далаларда шунга яраша ҳосил тўпланмоқда. Суратда: механизатор Зокир Исмоилов (Ўнгда).

Г. Бойко фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

3 августда Тошкент область партия комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Пленум қатнашчилари «КПСС Марказий Комитети 1970 йил июль Пленуми ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XIX пленумининг якунлари ҳамда область партия ташкилотининг қишлоқ хўжалиги соҳасидаги вазифалари» тўғрисида область партия комитетининг биринчи секретари М. М. Мусахоновнинг докладини муҳокама қилдилар.

Қабул қилинган қарорда областда пахтачилик ва колхоз ҳамда совхоз ишлаб чиқаришининг бошқа тармоқларини ривожлантириш, қишлоқ хўжалик техникасини ишлаб чиқаришни кўпайтириш тадбирлари белгиланди. (ЎзТАГ).

СУРХОНДАРЁ ПАХТАКОРЛАРИНИНГ ЯНГИ МАЖБУРИЯТЛАРИ

ТЕРМИЗ, 3 август. (ЎзТАГ). Сурхондарё область қишлоқ хўжалик ходимларининг кенгаши юбилей йили олинган социалистик мажбуриятлар қандай бажарилаётганлигига ва ғўза парваришини кучайтириш тадбирларига бағишланди.

Сурхондарё область қишлоқ хўжалик меҳнатчилари КПСС Марказий Комитетининг 1970 йил июль Пленуми қарорларига жавобан янги, оширилган мажбуриятлар олишди. Беш йилликнинг тугалловчи йилида 363 минг тонна, яъни аввалги мажбуриятда мўлжаллангандан 13 минг тонна ортиқ пахта етиштириб, давлатга сотиш вазифаси қўйилди. Қўшимча ҳосил тўплаш учун август ойида ғўза икки марта комплекс парвариш қилинади.

СУВЧИЛАР

ЛАВҲА

Ойсиз қоронғи тун. Колхоз раиси олдинда, биз унинг ортида ғўза оралаб боряпмиз. Олдинда бораётган кишининг гавдаси ва ҳар икки ёнда тунги шабадада шовуллаб, чайқалиб турган ғўзалар кўланкасидан бўлак ҳеч нарсани кўриб бўлмайди. Ўнг томондаги қишлоқда қичқирган хўроз аллақачон ярим тун бўлганидан дарак бермоқда.

— Афтидан сувчилар ҳам уй-уйига кетишганми дейман? — ниҳоят сўради шеригим ёнма-ён келаётган колхоз бош агрономи Абул Султоновга юзланиб. Унинг бу саволида тунги суғориш борлигига шубҳа сезилиб турарди.

— Ҳозир бораётган пайкалларингиз яқинда сув ичган, — деди агроном саволга жавоб бераркан, —анув олдинда қорайиб кўринган зовурдан ўтгач, тунги суғоришни ҳам кўрасиз.

Бир оз юргач, зовурга ҳам етиб бордик. Баландликка кўтарилишимиз билан ажойиб манзарага дуч келдик: гўё самодаги юлдузларнинг бир қисми шу кўз илғамас далалардаги ғўзалар ичига тушиб порлаётгандай, ёш ўсимликларни ардоқлаб ҳаёт бахш этаётгандай туюлди. Яна бир оз юрганимиздан сўнг бу «юлдузлар» сувчилар қўлидаги тош чироқлар эканлиги аён бўлди.

— Мана, «Уста сувчи» унвонига эга бўлган Хушкелди Ҳакимов сув тараётган пайкаллар шулар,— кўрсатди колхоз раиси Бекхон Қурбонов чироқлар милтираётган картага ишора қилиб, — унинг тарбиялаб етиштирган шогирдлари, биринчи класс сувчилар Бозор Жўраев, ўз укаси Донниёр Ҳакимов, Душан Оллаев, Эшбой Тожиев ва Қулсоат Чориевлар ҳам ёнма-ён сув тарашяпти.

Биз сувчиларга яқинлашиб бордик. Одатдаги «ҳорманг-бор бўлинг» ва салом-аликдан сўнг уларнинг ишига разм солдик. Хушкелди аканинг сув тараётган эгатларини кўздан кечирдик. Ўқариқдан эгатларга резина шланглардан жилдираб оқаётган сув чироқ нурида гўё марвариддек товланиб, ғўзалар орасидаги қоронғуликда кўздан ғойиб бўлади. Ёши элликлардан ошиб қолган бу камгап ва чаққон одам ўқариқ ёқалаб шланглардан оқаётган сувни бирма-бир кўздан кечиради, сира тиниб-тинчимайди.

— Хушкелди ака, ҳў Хушкелди ака! — деб чақирди колхоз партия ташкилотининг секретари Тўра Массиев. — Қани бу ёққа бир келинг.

У келиб пайкал четига омонатгина чўққайди.

— Колхозимиздаги сувчиларнинг отахони ҳам, мураббийси ҳам шу киши, — деб гап бошлади раис, — Хушкелди ака Улуғ Ватан урушида қатнашиб, 1946 йилда қайтиб келганидан бери колхозимизда ишлаб келяпти. Хўжалигимиз тиклаш даврларида жуда катта қийинчиликларни бошидан кечирди. Ўша йиллари ҳосилдорлик кам бўлди, бир бурда нон одамдан азиз бўлди. Қийинчиликларга чидай олмаган айрим бекарор кишилар бошқа жойларга кўчиб кетишди. Аммо, Хушкелди ака бирор кун ҳам колхознинг ишини тўхтатмади. У чорак асрдан бери ғўзаларга оби-ҳаёт тараб келяпти. Шу давр ичида у тарбиялаб етиштирган кишилардан уч киши «Уста сувчи» унвонига эга, 52 киши эса биринчи класс сувчи бўлди. Сўнгги йилларда пахта ҳосилдорлиги уч баравар кўтарилиб, гектар бошига 33 центнерга етказилди. Хушкелди ака сувчилик қилаётган Тўғон Турсунов бошлиқ бригада эса қатор йиллардан бери колхозимизда энг юқори ҳосил — гектаридан 35-36 центнердан қимматбаҳо ингичка толали пахта етиштириб келяпти.

Хушкелди ака ўз иши ҳақида соддагина шундай ҳикоя қилиб берди:

— Тунда сув тараган пайкалларимдаги ғўзаларни эрталаб кўрганимда бутун чарчоғим чиқиб кетади. Улар гўё «Раҳмат, отахон, энди айтганингни берамиз, муддаонгга эришасан» деб таъзим қилаётгандай туюлади менга. Ғўзанинг яшнашини, ўсишини кўриб яна баҳри дилим очилади, ўзим ҳам ёшараётгандай бўлиб кетаман.

— Тунги суғоришнинг аҳамияти нимада?—сўрадик биз ундан.

— Унинг савобига ким етсин ука, — қуёш ҳарорати кун сайин ортиб бораётган ҳозирги кунларда сувчиларнинг ташвиши ҳам ошиб боради. Худди шу кунларда сувчининг масъулияти беқиёс ортмоғи, у мўл ҳосил пойдеворини яратмоғи ва ҳосил посбони бўлмоғи керак. Шу жиҳатдан олганда тунги суғориш бебаҳодир. Биринчидан, ғўза тунда суғорилганда сув буғланиб кетмайди; ўсимликнинг тани-жонига сингади, ғўзани яшнатади. Кундузи суғорилганда эса баъзан жазирама иссиқ пайтида сув «қайнаб» кетиб, ғўзанинг энг муҳим томирларига жиддий зарар етказади, бу эса гул ва ҳосил тугунчаларининг тўкилиб кетишига сабабчи бўлади. Мана шунинг учун биз асосан кечаси, эрталаб ва кеч пешинда суғориб, ҳавонинг энг иссиқ пайтида дам оламиз. Ҳозир ғўзанинг энг кўп сув талаб пайти. Айни мўл ҳосил яратилаётган даврда асл деҳқон, шу жумладан, айниқса сувчи ва механизатор ўзини-ўзи сарҳисоб қилмоғи зарур.

Уста сувчи Хушкелди ака ўз ҳикоясини ана шундай тугатди. У миришкор сувчиларнинг дилидагини айтди.

А. ХАЛИЛОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ЯНГИАРИҚЛИКЛАР ТАШАББУСИГА ҚЎШИЛИБ

ИЗБОСКАНЛИКЛАР АҲДИ

Избоскан районининг пахтакорлари июнь ойида бошланган «Зарбдор 100 кун»ликни давом эттирмоқдалар. Зарбдор кунлар бошлангандан буён районнинг бир қатор колхоз ва совхозлари, илғор звено ва бригадалари ватанпарварлик ташаббуслари билан майдонга чиқдилар. Юздан ортиқ бригада пахтакорлари ҳосилдорликни гектар ҳисобига 35-40 центнерга етказамиз деб сўз бердилар. Юзлаб звенолар оширилган мажбуриятлар қабул қилдилар. КПСС Марказий Комитетининг июль Пленуми ва унинг илҳомбахш қарорлари эса район пахтакорларининг ғайратини янада жўш урдириб юборди.

— Пахтакорларимизнинг бу йил юксак ташаббус ва масъулият ҳисси билан меҳнат қилаётганликларининг яна бир боиси бор, —деди биз билан суҳбатда Избоскан район партия комитетининг биринчи секретари Х. Қодиров, — Маълумки, улуғвор беш йиллигимиз якунланмоқда. Бундоқ ҳисоблаб қарасак, районимиз тўрт йил давомида давлатга 10460 тонна кам пахта сотибди. Пахтакорларимиз беш йилликнинг якунловчи йилида ана шу қарзимизни узамиз, янги беш йилликни ёруғ юз билан қарши оламиз деб сўз бердилар. Бу йил план бўйича 83 минг 200 тонна пахта топширишимиз керак бўлса, тўрт йиллик қарзимиз ҳисобига 93 минг 660 тонна «оқ олтин» армуғон қилишга қарор қилдик. Бу ҳар бир гектар ердан 31,2 центнердан пахта етиштириш демакдир.

Район пахтакорлари зарбдор юз кунликнинг ҳар бир кунини фидокорона меҳнат билан ўтказмоқдалар. Ана шу давр мобайнида колхоз ва совхозлар, бригада ва звенолар ўртасида социалистик мусобақа авж олиб кетди. Мусобақа натижалари ҳар 15 кунда якунланиб турибди. Илғорларга Қизил байроқ ва қимматбаҳо мукофотлар бериб борилмоқда. Улар моддий ва маънавий рағбатлантирилмоқда. Ғўза парваришида алоҳида муваффақиятга эришган, юксак натижаларни қўлга киритган Абдурашид Қўчқоров, Нишонбой Акашев, Сайфутдин Мўйдинов каби бригада бошлиқлари мотоцикл ва енгил автомашина билан мукофотландилар. Ўнлаб механизаторлар, илғор пахтакорлар қимматбаҳо гиламлар ва буюмлар билан тақдирландилар.

Шу кунларда район пахтазорларида 650 трактор ғўза қатор ораларини сифатли культивация қилмоқда. Ғўзани чеканка қилиш қизғин бормоқда. Пахтакорлар меҳнатини ташкил этиш ва интизомни мустаҳкамлаш, шунингдек, дала меҳнаткашларига маданий-маиший хизмат кўрсатишни юксак даражага кўтариш, район партия, совет ташкилотларининг диққат марказида турибди.

Избосканлик пахтакорлар КПСС XXIV съездини ёруғ юз билан қарши олишга чоғланиб, пайкалларда мўл ҳосил тўпламоқдалар.

М. РАҲИМОВ,
«Совет Ўзбекистони»нинг штатсиз мухбири.

ЯНГИ КАНАЛ

Қорақалпоғистон суғориш системаси бошқармаси Амударё дельтасининг гидромеханизаторлари Амударё этакларида янги 41 километрлик канал қурилишини тамомладилар. Бу каналдан секундига қирқ кубометр сув оқиши мўлжалланмоқда. Канал Хўжайли, Шуманай районларининг пахтакорлари ва шоликорларига қўшимча равишда 51100 гектар маҳсулдор ерни суғориш имконини беради. Гидромеханизаторлар канал чиқариш пайтида уч миллион кубометр тупроқ қазидилар. (ЎзТАГ).

КЎП НУСХАДА

«Ўзбекистон» нашриёти КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг КПСС Марказий Комитети 1970 йил июль Пленумида «Қишлоқ хўжалик соҳасида партиянинг навбатдаги вазифалари» тўғрисидаги доклади текстини ўзбек тилида оммавий нусхада китобча қилиб нашр этди.

Китобчада КПСС Марказий Комитети июль Пленумининг қарори ҳам эълон қилинган. (ЎзТАГ).

ҚАРШИ ЧЎЛИНИ ЎЗЛАШТИРУВЧИЛАРГА

Мирзачўлни забт этувчилар Қарши ерларини ўзлаштиришда актив қатнашмоқдалар. Чўл массивларидаги комплекс ишлар учун кучли моддий-техника базасини яратган мирзачўлликлар қашқадарёликларнинг ҳамма буюртмаларини дарров бажо келтирмоқдалар.

«Голодностепстрой» бошқармаси Гулистон район ремонт-механика заводининг коллективи Қарши ремонт комбинати корхоналарини қуришда катта ёрдам бермоқда. Бу ерда кўп тонналик металл фермалар, кран юрадиган излар учун металл конструкциялар, бетон эстакадаси тайёрланди. 6 та насос станциясининг бинолари учун металл конструкциялар ясалмоқда.

Гулистонликлар асосий цехларда меҳнат унумдорлигини ошириш имкониятларини изламоқдалар. Бу цехлар янги механизмлар ва шу жумладан пайвандлаш автоматлари билан ускуналанмоқда. Жумладан, 250 тонналик пресс қайта ускуналанмоқда. Буларнинг ҳаммаси қаршиликларнинг муҳим буюртмаси бажарилиш муддатини қарийб икки баравар қисқартиришга имкон беради.

ЧЕКАНКА ТУГАЛЛАНМОҚДА

Хива районидаги Крупская номли колхоз пахтакорлари юксак «оқ олтин» хирмонига пухта замин яратмоқдалар. Улар чеканка ҳосилдорликни ошириш гарови эканлигини назарда тутиб, бу агротехника тадбирини сифатли ўтказмоқдалар. Колхознинг бир қатор бригадаларида ғўзаларни чеканка қилиш тугалланмоқда. Колхоз аъзоларидан Аноргул Аҳмедова, Онабиби Худойберганова ва Онабиби Полвоновалар кунлик нормаларини 1,5-2 ҳисса ошириб адо этмоқдалар.

О. РАҲИМОВ.

ПЛАНДАН ТАШҚАРИ МАҲСУЛОТ

Фарғона сув иншоотларини қуриш трестига қарашли ёғочни қайта ишлаш заводи ишчи, инженер-техник ходимлари партиямизнинг бўлажак XXIV съезди шарафига социалистик мусобақани авж олдириб, мўл-кўл дурадгорлик маҳсулотлари ишлаб чиқараётирлар. Корхонанинг азамат коллективи юбилей йили етти ойлик топшириғини муддатидан қарийб ўн кун илгари орттириб адо этди. Тежаб қолинган вақт ҳисобига эса, пландан ташқари бир неча минг сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Маҳсулот Белоруссия, Украина, Тожикистон, Туркманистон каби ўнлаб қардош республикаларга ҳам юборилди. Корхонада «ПВ-8» дала вагончалари ўрнига янги пухта ва мукаммал «ВО-6» маркали дала вагончалари ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Бу — цехлар мукаммал реконструкция қилинганлиги шарофати билан амалга оширилди. Шу кунда завод 80 хилдан зиёд маҳсулот ишлаб чиқараётир.

Корхона коллективи Навоий химия комбинати, Тошкент трактор-созлик заводи ҳамда «Юлдуз» тикувчилик фирмаси коллективларининг бошлаб берган ватанпарварлик ташаббусига қўшилиб, ўз имкониятларини қайта кўриб чиқди. Улар зиммаларига оширилган мажбуриятлар қабул қилишди. Мажбуриятда 1970 йил топшириғини 25 декабрдан кечиктирмасдан бажариш, пландан ташқари 51 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш кўзда тутилди.

ЛЕНИН ЙЎЛИДАН

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ БОШ СЕКРЕТАРИ Л. И. БРЕЖНЕВ НУТҚ ВА МАҚОЛАЛАРИ ИККИ ТОМЛИГИНИНГ НАШР ЭТИЛИШИ МУНОСАБАТИ БИЛАН

Сиёсий адабиёт нашриёти «КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг нутқ ва мақолаларидан иборат икки томликни «Ленин йўлидан» деган умумий ном билан нашр этди.

Китобнинг биринчи томи 1964—1967 йилларни, иккинчи томи 1967—1970 йилларни ўз ичига олади. Мамлакат ичкарисида ва халқаро майдонда кўпгина катта воқеалар рўй берган бу давр Совет давлатининг тараққиёти учун, бутун жаҳон тараққиёти учун муҳим аҳамиятга эгадир. Бу давр жамият иқтисодий ижтимоий-сиёсий ва маънавий ҳаётининг ҳамма соҳаларида Коммунистик партиянинг ташкилотчилик ва етакчилик роли янада ошганлиги билан, партиянинг омма билан алоқаси кенгайганлиги, партия ва халқнинг бузилмас бирлиги мустаҳкамланганлиги ҳамда партия сафларининг монолитлиги билан характерланади.

Совет халқи социалистик тузумнинг афзалликлари ва имтиёзларидан тўлароқ ҳамда самаралироқ фойдаланиш борасида партия томонидан ишлаб чиқилган йўлни муайян мақсадни кўзлаб ижодий тарзда амалга ошира бориб, партия ва унинг ленинчи Марказий Комитети раҳбарлигида халқ хўжалиги, фан, маданиятни ривожлантириш, ўз фаровонлигини юксалтириш ва давлатимизнинг иқтисодий ҳамда мудофаа қудратини мустаҳкамлаш соҳасида янгидан-янги муваффақиятларга эришди. Совет мамлакатининг халқаро майдондаги обрўси ва замонамизнинг асосий проблемаларини ҳал этишга ўтказаётган таъсири ўсди.

Икки томликда юқорида айтиб ўтилган йиллар мобайнида мамлакатимиз тараққиётининг ва жаҳон тараққиётининг хусусиятлари батафсил таърифлаб берилган, партиянинг коммунистик қурилишга ва мамлакатимизнинг ташқи сиёсатига раҳбарлик қилиш соҳасида тўплаган тажрибаси умумлаштирилган, ҳозирги шароитда ташкилий-партиявий ва идеологик иш практикаси таҳлил этилган.

Китобда бундай дейилади: «Партия ҳал этиш учун ўз ақли, идрокини, ўзининг битмас-туганмас ғайратини сарфламаган биронта ҳам муҳим проблема бўлган эмас ва йўқ». КПССнинг XXIII съезди таъкидлаб ўтганидек, коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтириш, ижтимоий муносабатларни такомиллаштириш ва янги кишини тарбиялаб, камол топтириш — партиянинг энг муҳим вазифаларидандир. Бизнинг партиямиз шу йиллар мобайнида бошқа қардош партиялар билан ҳамкор бўлиб, жаҳон социализм системасини янада мустаҳкамлаш, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатини жипслаштириш йўлида, империализмга қарши, тинчлик, демократия, миллий мустақиллик ва социализм учун курашаётган барча тараққийпарвар кучларнинг ҳаракатларини бирлаштириш ва кучайтириш йўлида жуда катта иш қилди.

1.

Коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтириш — коммунизм қуриш соҳасидаги буюк ишларнинг негизидир. Социалистик хўжалик юритишнинг ярим асрдан кўпроқ даврдаги тажрибаси экономикага раҳбарлик қилиш революциядан кейин ўртага қўйиладиган барча вазифалар орасида энг мураккаб ва энг ижодий вазифа эканлигини яққол тасдиқлайди. Бунда одамларни ташвишдан абадий ҳалос қилиб қўядиган узил-кесил қарорлар йўқ. Экономика мураккаб ва динамик организм бўлиб, унинг тараққиёти доим янгидан-янги проблемаларни ўртага қўяди.

Социалистик ишлаб чиқаришнинг ғоят ўсганлиги, халқ хўжалиги алоқаларининг мураккаблашиб бораётганлиги, фан-техника революциясининг жадал суръатлари — буларнинг ҳаммаси бизни тараққиётнинг шундай босқичига жуда яқин олиб келиб қўйдики, бу босқич эскича ишлашга йўл қўймайди, янги методларни ва масалаларнинг янгича ҳал этилишини талаб этади. Эндиликда иқтисодий юксалишнинг сифат омиллари, ижтимоий ишлаб чиқаришни интенсивлаштириш йўли билан унинг самарадорлигини кескин суратда ошириш вазифаси халқ хўжалигида, бошқариш ишларида биринчи ўринга қўйилмоқда.

Марказий Комитетнинг кейинги йилларда бўлиб ўтган бир қанча Пленумлари, шунингдек КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукуматининг партия XXIII съезди белгилаб берган йўлга мувофиқ қабул қилинган кўп қарорлари ана шу вазифани энг мақбул тарзда бажариш чоралари ҳамда йўлларини ишлаб чиқишга бағишланди.

Тўпламдаги материалларда мамлакат халқ хўжалиги тараққиётининг янги босқичи, экономикани интенсивлаштириш, меҳнат унумдорлигини тез ўстиришнинг асосий шартлари ва воситалари чуқур таҳлил этилган.

«Биз, — деб таъкидлайди Л. И. Брежнев, — янги капитал маблағлар сарфлаш ва ходимлар миқдорини ошириш йўли билангина эмас, балки кўпроқ даражада мавжуд бўлган ишлаб чиқариш қувватларидан тўла ва мақсадга мувофиқ фойдаланиш, замонавий фан ва техника ютуқларини жорий қилиш йўли билан, шунингдек иш вақтининг ҳар минутига, ҳар бир машина ва механизмга, хомашё ва ёқилғининг ҳар бир граммига тадбиркорлик билан муносабатда бўлиш йўли билан ҳам ишлаб чиқаришни тез ўстиришимиз ва маҳсулотнинг сифатини яхшилашимиз лозим».

Фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, илмий тадқиқотларнинг даражаси ва самарадорлигини янада ошириш, улардан халқ хўжалигида тезроқ фойдаланиш — ҳал қилувчи талаб бўлиб, бу талабда ҳозирги кунгина эмас, балки узоқ истиқбол ҳам мўлжаллангандир. Янги техникани вужудга келтириш ва жорий қилиш — конструкторларнинггина эмас, балки миллионларча оддий меҳнатчиларнинг ҳам ишидир. Ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторларининг ўткир фикри, билим ва тажрибаси, ғайрати ва ижодий ташаббуси — олға қараб қилаётган ҳаракатимизни жадаллаштирувчи қудратли омилдир. Корхонада фан-техника тараққиёти учун директор ҳам, ҳар бир ишчи ҳам, партия комитетининг секретари ҳам, ҳар бир коммунист ҳам жон куйдириши керак. Партия ҳозирги кунда масалани шу тарзда қўймоқда, ҳаёт шундай талабни илгари сурмоқда.

Иккинчи муҳим вазифа — халқ хўжалигини ташкил этиш ва бошқаришни такомиллаштиришдан иборат. Ишлар яхши бошқариб борилмаган ва мукаммал ташкил этилмаган тақдирда капитал маблағ сарф қилиш ҳам, янги техника ҳам, ишчилар ва колхозчиларнинг фидокорона меҳнати ҳам кутилган самарани бермайди. Бошқариш ишларини такомиллаштириш хўжалик аппаратида асосий мавқеларни эгаллаб турган бошқармалар учунгина эмас, балки ҳар бир корхона, ҳар бир совхоз ва колхоз учун ҳам актуал аҳамиятга эгадир. «Бошқариш, дейилади китобда, — фанга айланади ва бу фанни мумкин қадар тезроқ ва мумкин қадар чуқурроқ эгаллаш, қунт билан ўқиш керак».

Китобда таъкидлаб ўтилганидек, эндиликда планлаштиришни тўғри уюштириш ғоят муҳим роль ўйнайди. Экономика соҳасида пайдо бўлаётган кўп мураккаб масалалар планлаштиришдаги айрим камчиликлардан, планларнинг мукаммал бўлмаслигидан, шунингдек бу планларнинг пухта бажарилмаслигидан келиб чиқади. Планлаштириш методларини такомиллаштириш, илмий-техникавий жиҳатдан кўпроқ асослаб берилган жорий ва перспектив планларни тузиш энг муҳим вазифа бўлиб қолмоқда.

Беш йилликнинг тўрт йили мобайнида халқ хўжалиги планларининг бажарилиш якунлари — КПСС иқтисодий сиёсатининг тўғри сиёсат эканлигини яққол исбот этади. Иқтисодий юксалишнинг умумлаштирилган кўрсаткичи бўлмиш миллий даромад тўрт йил мобайнида 31 процент ортди. Халқ хўжалигини ривожлантириш учун қарийб 260 миллиард сўм, ёки ўтган беш йилликдагига нисбатан тахминан 24 миллиард сўм ортиқ маблағ сарфланди. Асосий фондлар, яъни халқ хўжалигидаги барча тармоқларнинг ишлаб чиқариш қувватларини белгилаб берувчи энг муҳим фондлар 32,8 процент кўпайди. Шу 4 йил ичида қишлоқ хўжалиги ялпи маҳсулотининг ўртача йиллик ҳажми ўтган тўрт йилдагига нисбатан 18 процент ошди. Ана шу кўрсаткичларнинг ҳаммаси пландаги мўлжаллардан зиёдроқдир.

Китобда уқтириб ўтилганидек, жамиятимиз учун халқ хўжалиги вазифаларини ҳал этиш шунчаки бир мақсад бўлмай, балки воситадир. Меҳнат аҳлининг ишлаши, ўқиши, дам олиши учун, ўз қобилиятларини камол топтириши ва энг мақбул тарзда рўёбга чиқариши учун энг қулай шарт-шароитлар вужудга келтириш — партиямиз изчиллик билан амалга ошириб келаётган сиёсатнинг асосий мақсади ва асосий моҳиятидир. Мамлакатда тўрт йил ичидагина 400 миллион квадрат метрдан ортиқ уй-жой қурилди. Аҳоли жон бошига реал даромадлар 26 процент кўпайди. «Аммо социализмнинг энг буюк ютуқларидан бири шуки, — дейди Л. И. Брежнев. — ҳар бир совет кишиси ўз истиқболига ишонади. У ўз иши, ўз қобилияти, ўз ғайрат-шижоати доим муносиб равишда рўёбга чиқарилажагини ва муносиб баҳо олажагини билади».

Халқимизнинг партия раҳбарлигида фидокорона қилган меҳнати натижасида халқ хўжалигимизни ривожлантириш соҳасида эришилган муваффақиятлар буржуа идеологлари ва ревизионистларининг совет экономикаси «кризиси» тўғрисидаги уйдирмаларини тамомила чиппакка чиқарди. Бу муваффақиятлар совет халқини коммунизм йўлидан комил ишонч билан олға бошлаб бораётган партиямизнинг сиёсати тўғри сиёсат эканлигини кўрсатмоқда. Шу билан бирга партия иқтисодий тараққиётдаги камчиликларни, қийинчиликларни яширмай, уларни бартараф қилиш учун совет кишиларини сафарбар этмоқда.

2.

Партиянинг бутун фикри-зикри ҳамиша совет халқининг туб манфаатларига қаратилган. Партия халққа хизмат қилишни ўзининг олий мақсади деб билади. Коммунизм кенг халқ оммасининг жонажон иши бўлиб қолди. Китобда партиянинг кенг халқ оммаси бахт-саодати тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилаётганлигини кўрсатиш асосида совет жамияти тарихидаги асосий босқичлар, замонамизнинг етилган вазифалари, тараққиётимизнинг истиқболлари таърифлаб берилган. Партиянинг совет халқи ижодий кучларига, унинг буюк революцион ўзгаришларни амалга ошириш, зафарлардан зафарларга бориш қобилиятига чуқур ишончи Л. И. Брежневнинг китобида ўз ифодасини топди.

Икки томликда совет кишиларининг давлат ва жамоат ишларидаги активлиги ўсиб бораётганлиги, совет социалистик демократиясининг муваффақиятларига доир кўп материаллар бор. Совет жамиятининг социал-сиёсий ва ғоявий бирлиги, барча миллатлар, синфлар ва социал гуруҳларнинг, барча авлодларнинг дўстлиги ҳамда ҳамкорлиги, социалистик демократизмнинг юксак традициялари каби муҳим хусусиятлари кейинги йилларда тағин ҳам яққол намоён бўлди. Социалистик демократизм экономикани, давлат ва жамоат ишларини бошқаришда меҳнаткашларнинг иштирокини амалда таъминлаб бермоқда.

Совет демократиясининг тараққиёти, — деб таъкидлайди Л. И. Брежнев, — бошқаришнинг ҳамма формаларини такомиллаштириш ва яхшилаб боришдан иборат. Бу — меҳнаткашлар депутатлари Советлари ролининг ўсиб бораётганлиги ҳамда улар фаолиятининг такомиллашаётганлигидан, уларнинг активлиги ва ташаббускорлиги кучайиб бораётганлигидан, уларнинг омма билан кундалик алоқаси мустаҳкамланиб бораётганлигидан далолат беради. Бу — жамоат ташкилотлари, оммавий ташкилотлар — касаба союзлари, комсомол ва бошқа ташкилотларнинг ишлари яхшиланиб бораётганлигидан далолат беради. Бу — мамлакат ичкарисида ва жаҳон миқёсида содир бўлаётган ҳамма воқеалар тўғрисида халқ кун сайин ва батафсил хабардор қилинаётганлигидан, совет органларининг ишидан одамлар кўпроқ хабардор қилинаётганлигидан далолат беради. Ниҳоят, бу — совет қонунлари доим такомиллаштирилаётганлигини ва қонунчилик мустаҳкамланаётганлигини, бюрократизм ва расмиятчиликнинг ҳамма кўринишларига қарши кураш олиб борилаётганлигини кўрсатади.

Социализм душманларининг совет демократияси ҳақидаги танқиди асоссиз эканлиги китобда яққол кўрсатиб берилган. Буржуа пропагандистлари ва ўнг оппортунист пропагандистларнинг социализм «такомиллашмаганлиги» тўғрисидаги ҳар қандай сафсаталари, социализмни «яхшилаш», «инсонпарвар қилиш» тўғрисидаги сохта уринишлари социализмнинг энг асосий принципларидан бири бўлмиш социалистик демократияга ғоявий зарба бериш учун, буржуа демократиясини ҳимоя қилиш ва оқлаш учун ишлатилаётган ниқобдан бошқа бир нарса эмас. «Биз, — дейди Л. И. Брежнев, — Совет давлати ва социалистик демократия тараққиётини, аввало, асосий мақсадимизга эришиш — коммунизм қуриш учун қудратли восита деб биламиз. Биз социализмни ўзининг буржуа асосига қуриб ўзгартириш тўғрисида ғамхўрлик қилувчи буржуа идеологлари ва уларнинг ўнг оппортунист ёрдамчилари бизга зўр бериб тавсия этаётган «демократия тараққиёти» йўлидан ҳеч қачон бормаймиз. Ўзимизнинг чинакам демократик традицияларимиз бор. Бу традициялар замон синовига бардош берди. Биз бу традицияларни авайлаб сақлаймиз, ривожлантириб, такомиллаштириб боравера миз».

ПРАВДА

Икки томликда совет жамияти тараққиётининг асосий сиёсий кучи ҳамда ҳал қилувчи омили бўлган ишчилар синфининг етакчилик роли батафсил таҳлил этилган. Совет ишчилар синфи ўзининг синалган авангарди — Коммунистик партия раҳбарлигида, деҳқонлар ва меҳнаткаш зиёлилар билан иттифоқ бўлиб, жамиятни бошқаришга, уни В. И. Ленин кўрсатиб берган йўлдан олиб боришга қодир эканлигини жуда яққол исбот этди. Унинг коммунизм қуришдан иборат мақсади бутун халқнинг мақсади бўлиб қолди. Ишчилар синфининг идеологияси — марксизм-ленинизм ҳукмрон идеологияга айланди. Ишчилар синфининг партияси — Коммунистлар партияси бутун халқнинг партияси бўлиб қолди.

Партия коммунизм қурилишини Ленин кўрсатмалари асосида комплекс вазифа деб ҳисоблайди. Бунда иқтисодий проблемаларни ҳал этиш социал-сиёсий проблемаларни ҳал этиш билан чамбарчас боғланган, иқтисодий проблемаларни ҳал этишни оммани коммунистик руҳда тарбиялашдан, омманинг онгини юксалтиришдан ажратиш мумкин эмас.

Шу муносабат билан китобда коммунистик қурилишнинг социал проблемалари, хусусан ишчилар синфи билан колхозчи деҳқонлар ўртасидаги, шаҳар билан қишлоқ ўртасидаги, ақлий меҳнат кишилари билан жисмоний меҳнат аҳли ўртасидаги муҳим тафовутларни аста-секин бартараф қилиш масалалари ҳар томонлама қараб чиқилган. Ишлаб чиқаришнинг ҳозирги даражаси, фан-техника тараққиёти, ишчи ва деҳқоннинг меҳнатини инженер, техник, агрономнинг меҳнати билан тобора кўпроқ яқинлаштирмоқда. Бутун аҳоли маданий-техникавий савиясининг тез ўсиб бораётганлиги бу соҳада муҳим роль ўйнайди. Партия барча ишчиларнинг, барча деҳқонларнинг том маъноси билан зиёли бўлишлари, ўз ижодий қобилиятларини тўла рўёбга чиқаришлари, жамоат ишларида актив қатнашишлари учун ҳаракат қилмоқда.

Партия меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш ишларини уюштирган ҳолда ҳар бир коммунистдан, ҳар бир совет кишисидан халқаро майдонда идеологик кураш ғоят кескин тус олган бир вазиятда ғоявий бепарволик ва беғамлик, сиёсий пассивлик, воқеаларга бефарқ қараш ва бетарафлик жуда хатарли бир нарса эканлигини тушуниб олишни талаб қилади. Партия оммани юксак сиёсий онглилик, совет ватанпарварлиги ва социалистик интернационализм руҳида, юксак революцион ҳушёрлик ҳамда бизнинг қарашларимиз ва идеалларимизга зид бўлган ҳамма нарсага нисбатан муросасиз бўлиш руҳида тарбияламоқда. Партия буржуа идеологиясига қарши ҳужумкорлик, жанговарлик билан кураш олиб бормоқда.

Икки томликнинг хронологик тарзда тўпланган материаллари КПСС Марказий Комитетининг 1964 йил октябрь, ноябрь, 1965 йил март ва сентябрь Пленумлари, партия XXIII съезди ва КПСС Марказий Комитетининг шундан кейинги Пленумларининг қарорлари партия ва совет жамиятининг бутун ҳаётига кўрсатган ижобий таъсири миқёслари ва натижаларини, уларнинг чинакам ленинча реалистик, ишчанлик руҳидаги иш услубини қарор топтиришдаги, партия ҳаётининг ленинча нормалари ва раҳбарлик принципларини тиклаш, ривожлантириш ҳамда оғишмай амалга оширишдаги принципиал аҳамияти тўғрисида аниқ тасаввур олиш имкониятини беради.

«Халқ олдида юксак жавобгарликни сезиш, чуқур принципиаллик, — деб таъкидланади китобда, — партиямизга хос хусусиятдир. Ленин ҳаёт чоғида ҳам, Лениннинг вафотидан кейин ҳам партия хато ва камчиликларни дадил ва очиқ танқид қилиб келди ва танқид қилмоқда. У партия ва давлат ҳаётида ленинча нормаларнинг бузилишига, социалистик қонунчилик ва демократиянинг бузилишига олиб келган шахсга сиғинишни қаттиқ қоралади. Партия ижтимоий ҳаёт воқеаларига илмий ёндошишни ҳеч нарса билан асосланмаган импровизация билан алмаштирган субъективизмни қатъий рад этди. Партия халққа ҳақиқатни, бу ҳақиқат ҳар қанча оғир бўлса ҳам, айтиб келмоқда». Шу билан бирга партия шахсга сиғинишни ва субъективизмни танқид қилишдан халқ ва социализм манфаатларига қарши, социалистик қурилиш тарихига доғ тушириш, революцион ғалабаларни камситиш, марксизм-ленинизм принципларини қайтадан кўриб чиқиш мақсадида фойдаланиш йўлидаги ҳар қандай уринишларни рад этади.

Кадрларга чуқур ишонч билан қараш руҳи, уларга эҳтиёт билан муносабатда бўлиш, уларнинг фаолиятига баҳо беришга ҳар томонлама ёндошиш руҳи кейинги йилларда ҳамма жойда қарор топди. Бу эса вазиятни очиқ-равшан ифодалаб берувчи далилларнинг биридир. Бу ҳол кишиларнинг ишончини оширади, уларнинг кучига куч қўшади, уларга қанот бахш этади. Аммо, Л. И. Брежнев Москва шаҳар партия ташкилотининг 1968 йил 29 мартда ўтказилган XIX конференциясида сўзлаган нутқида таъкидлаб ўтганидек, ходимларга ишончнинг ошиб бориши, уларга кўпроқ мустақиллик берилиши уларнинг фаолияти устидан назоратнинг сусайтирилишидан далолат беради, деб ўйлайдиган кишилар ҳақ эмас. Кадрларга ишонч ва уларни ҳурмат қилиш уларга нисбатан юксак талабчанлик билан бирга қўшиб олиб борилиши керак.

КПССнинг нуфузи шунга асосланадики, унинг сўзи билан иши бирдир, партия вазифаларни ўртага қўйибгина қолмай, балки кўп миллионли халқ оммасини ўз байроғи, ўз программаси теварагига жипслаштириб, ана шу вазифаларни муваффақиятли бажаришни ҳам таъминлайди.

Ҳозирги вақтда СССРнинг ўн саккиз ёш ва ундан каттароқ ёшлардаги ҳар ўн бир гражданнинг тахминан бири партия сафидадир. КПСС ўзининг XXIV съездини ижодий кучлар барқ уриб ўсган вазиятда, ленинчи Марказий Комитет теварагига маҳкам бирлашган ва жипслашган ҳолда кутиб олмоқда.

3.

Жаҳон социалистик системасининг вужудга келганлиги, унинг ўсиб, мустаҳкамланганлиги, халқаро обрўсининг ошганлиги, унинг инсоният тақдирига таъсири кучайганлиги халқаро ишчилар синфининг Октябрь революциясидан кейинги энг улуғ тарихий ғалабаси бўлди. Социализм бир мамлакат доирасидан чиқиб, интернационал куч бўлиб қолди. Халқаро ишчилар синфи Совет Иттифоқини давримизнинг асосий революцион кучи деб, тинчлик, миллий озодлик, демократия ва социализм учун курашаётган барча халқларнинг энг мустаҳкам таянчи деб билади.

«Ленин йўлидан» икки томлигининг кўпгина саҳифалари жаҳон социализм системаси вужудга келишининг аҳамиятини, унинг жаҳон революцион жараёнига жуда катта ва кўп томонлама таъсирини анализ қилишга бағишланган. Социалистик мамлакатларнинг жонли кундалик намунасига, уларнинг экономика, фан, маданиятни ривожлантиришдаги муваффақиятларига қараб бутун дунёдаги миллион-миллион кишилар инсоният тараққиётининг марксизм-ленинизм кўрсатиб берган йўли тўғрилигига ишонч ҳосил қилмоқдалар, чин марксчи-ленинчилар ана шу йўл учун курашмоқдалар. Социализм мамлакатларининг бирлашган қудрати ва уларнинг изчил тинчлик сиёсати империалистларнинг агрессив интилишларини қисиб қўймоқда, агрессорларнинг жаҳон ракета — ядро уруши чиқариш йўлига мустаҳкам тўсиқ қўймоқда.

Бизнинг мамлакатимиз биринчи бўлиб социализм йўлини очди. Эндиликда КПСС ўзининг бой тажрибасига ва қардош мамлакатлар тажрибасига таяниб, марксизм-ленинизм принципларига амал қилиб, жаҳон социализм системасини мустаҳкамлашга, реал турмушда пайдо бўлаётган ғоят мураккаб ва хилма-хил проблемаларни ижодий ҳал этишга жуда катта ҳисса қўшмоқда. Социалистик қурилишнинг асосий қонуниятлари, социалистик ривожланиш бош принциплари билан айрим мамлакатлардаги миллий хусусиятларнинг нисбати, сиёсий ва иқтисодий ҳамкорлик масалалари, империалистик кучларнинг агрессив ҳаракатлари олдида ҳарбий ҳамкорлик масалалари, социалистик мамлакатнинг миллий ва интернационал вазифаларини бир-бирига тўғри қўшиб олиб бориш, социализм мамлакатлари ҳамдўстлиги жипслигини мустаҳкамлашга доир жуда муҳим вазифаларнинг бутун комплекси — проблемаларнинг ана шундай кенг доираси КПСС ва унинг ленинчи Марказий Комитети диққат-эътиборини доимо тортиб турган проблемалардир. Л. И. Брежнев ана шу проблемаларни анализ қилиб, айрим социализм мамлакатлари ривожидаги тафовутлар — яхлит, умумий жараён доирасидаги хусусиятлар эканлигини таъкидлайди.

Социализмнинг бир қанча мамлакатларда ғалаба қозонганлиги улар ўртасида янги типдаги муносабатлар — социалистик интернационализм принципларига асосланган муносабатлар ўрнатиш имконини берди. Лекин, тажриба шуни кўрсатиб турибдики, бундай имкониятлар ҳамиша ҳам реалликка айлана бермайди, социалистик мамлакатлар ўртасидаги ҳамкорлик жиддий равишда бузилган ҳоллар содир бўлмоқда. Масалан, Хитойнинг Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатлар билан муносабатларининг ҳозирги аҳволи ана шундан дарак беради. Пекинлик раҳбарларнинг бузғунчилик, улуғ давлатчилик — шовинистик сиёсати антиимпериалистик курашни кучайтириш ишига каттагина зарар етказмоқда. Ҳозирги вақтда социалистик мамлакатлар бирлиги ва жипслигини мустаҳкамлаш, ҳар томонлама ҳамкорлигини ривожлантириш вазифаси айниқса актуал бўлиб қолмоқда.

Социализм баъзан жуда кескин тус олаётган синфий кураш шароитида қурилмоқда. Империализм социалистик мамлакатлар ишига аралашиш йўлидаги уринишларини, янги турмуш йўлига тушиб олган халқларнинг ривожини собиқ эксплуататор синфларнинг қолдиқлари билан иттифоқ бўлиб орқага буриб юбориш йўлидаги уринишларини тўхтатмаётир. Агрессив империалистик кучларнинг хуружлари ошкора ҳарбий авантюра формасида бўлиши мумкин. Американинг Вьетнам Демократик Республикасига қарши агрессияси бунга мисол бўла олади. Бошқа шароитларда империалистлар Чехословакияда бўлгани каби, антисоциалистик, ревизионистик унсурлардан фойдаланиб, капитализмни қайта тиклаш ва мамлакатни социалистик ҳамдўстликдан ажратиб қўйиш мақсадида «тинч» контрреволюция деган усулни қўлланадилар. Лекин империализмнинг макрли планлари мағлубиятга маҳкум этилган. Коммунистлар билан барча меҳнаткашларнинг юксак даражада революцион ҳушёрлиги, социалистик мамлакатлар интернационал бирдамлигининг улуғ кучи бунинг гаровидир.

Социализм дунёси турли мамлакатлар меҳнаткашларининг ижоди туфайли бунёдга келаётган революцион анъаналар ва тажрибанинг бутун бойлиги ва хилма-хиллигини ўзига сингдириб олмоқда. Партиямиз ана шу тажрибани доимо ўрганмоқда, Совет Иттифоқи шароитида қўллачиш мумкин бўлган ҳамма қимматли тажрибалардан, социалистик тузумни мустаҳкамлаш ва ривожлантиришга ҳақиқатан ҳам кўмаклашадиган ҳамма тажрибалардан фойдаланмоқда.

4.

Ўртоқ Л. И. Брежнев нутқларида таҳлил этиб берилган жуда кўп масалалар орасида капиталистик жамиятдаги янги ҳодисаларнинг анализи, капитал дунёсида авж олиб бораётган чуқур жараёнлар тўғрисидаги мулоҳазалар муҳим ўрин олади. Автор Лениннинг империализм тўғрисидаги назариясига амал қилиб, империализм ривожининг ҳозирги босқичида унинг ўзига хос бўлган конкрет хусусиятларни анализ қилиб берган.

Умуман капиталистик система ялпи кризисни бошидан кечирмоқда, унинг ички зиддиятлари чуқурлашмоқда. Монополистлар социализм ва миллий озодлик ҳаракати билан мухолифликда омон қолишга, «ўз хонасидаги» ишчилар синфининг қисувига бардош беришга уриниб, экономикани давлат йўли билан тартибга солиш методларини қўлланишга, фан-техника тараққиёти муваффақиятларидан фойдаланишга, ҳарбий ишлаб чиқаришни кўпайтиришга алоҳида умид боғламоқдалар. Лекин, бу урунишлар капитализмни унинг ўзига хос органик, бедаво иллатлардан халос қилмайди. Буржуа тузумининг бартараф этиб бўлмайдиган чуқур зиддиятлари ва аввало меҳнат билан капитал ўртасидаги зиддияти айни ҳозирги даврда зўр куч билан намоён бўлмоқда. Шу билан бир вақтда монополияларнинг группалари ўртасидаги, айрим капиталистик давлатлар ўртасидаги шиддатли рақобат кучайиб бормоқда.

Тараққиёт неъматларидан инсон манфаатлари йўлида фойдаланишга, миллион-миллион кишиларни камбағаллик ва қашшоқликдан халос қилишга, ишсизликни тугатишга, меҳнаткашларга эртанги кундан кўнгли тўқ бўлиб яшайдиган турмушни таъминлаб беришга капитализмнинг қодир эмаслиги бизнинг давримизда ҳар қачонгидан ҳам равшан кўриниб турибди. Ҳозир капитализм бутун дунё аҳлининг кўз ўнгида одамларга ҳар соҳада эксплуатация, реакция келтирувчи, халқларнинг ички ишларига аралашувчи, қуролланиш пойгасини, босқинчилик урушларини кучайтирувчи ғайри инсоний тузум бўлиб ҳар қачонгидан ҳам кўпроқ намоён бўлмоқда.

Лекин бу гапларнинг ҳаммасидан империализм ўз-ўзидан қулаб тушади деган маъно асло келиб чиқмайди. Озчиликнинг кўпчиликни эксплуатация қилиши негизига қурилган жамиятни батамом йўқотмоқ учун ҳамма революцион кучларнинг изчил ва актив ҳаракат қилишлари лозим. Бундай кучлар эса бор.

Капитализм истеҳкомларида синфий жанглар тобора қизиб бормоқда. Саноатнинг бутун-бутун тармоқларини, баъзан эса бутун-бутун мамлакатларни ҳам қамраб олаётган қудратли забастовкалар, демократик эркинликларни талаб қилиб, монополияларнинг танҳо ҳукмронлигига қарши кенг кўламда олиб борилаётган ҳаракатлар, урушга қарши ҳаракат юксалганлиги — ана шуларнинг ҳаммаси меҳнаткашлар курашининг кўламидан далолат беради.

Икки томликда миллий-озодлик ҳаракатининг ҳозирги босқичи, унинг жаҳон революцион жараёнидаги ўрни ҳар томонлама таърифлаб берилган, мустамлакачилик зулмидан халос бўлган мамлакатлар ривожининг йўллари ва тарихий истиқболлари анализ қилинган.

Бизнинг партиямиз капитал мамлакатларидаги ишчилар синфининг революцион курашини, Осиё, Африка, Латин Америкаси халқлари миллий-озодлик курашини ҳамиша қўллаб-қувватлаш сиёсатини ўтказиб келганлиги ва ўтказаётганлиги, бундай қилишни ўзининг интернационал бурчи деб билаётганлиги яққол кўрсатиб берилган.

Революцион кучларнинг ҳозирги замон демократик ҳаракатлари билан ва айниқса халқларнинг янги жаҳон урушига йўл қўймаслик учун, бутун дунёда тинчлик учун олиб бораётган кураши билан яқин иттифоқи зарурлиги китобда очиб берилган. СССР ташқи сиёсатининг тинчликсеварлик характери, империалистик агрессияга қарши, ер юзида тинчликни сақлаб қолиш ва мустаҳкамлаш учун, Ҳинди-Хитойдаги, Яқин Шарқдаги уруш ёнғини алангасини ўчириш учун кураш ишига мамлакатимиз, партиямиз қўшаётган жуда катта ҳисса кўрсатилган. Шу билан бирга мамлакатнинг, бутун социалистик ҳамдўстликнинг мудофаасини янада мустаҳкамлаш, лозим бўлиб қолган тақдирда империализмнинг агрессив ҳаракатларига қақшатқич зарба бериш зарурлиги таъкидлаб ўтилган.

Халқаро коммунистик ҳаракат революцион кучларнинг авангардидир, халқ оммасининг социал тараққиёт, тинчлик ва миллий мустақиллик учун курашининг байроқдоридир.

Маркс билан Энгельс илмий коммунизм байроғини кўтаришган пайтда «Коммунистлар союзи» сафида атиги бир неча ўн киши бор эди. Бундан ярим аср муқаддам, Октябрь социалистик революцияси кунларида дунёда 400 минг коммунист бор эди. Эндиликда меҳнаткашларнинг ҳамма қитъаларидаги курашига салкам 50 миллион кишини ўз сафларида бирлаштирган ўнлаб Коммунистик партиялар бошчилик қилмоқда. Бугун биз шуни фахрланиб айта оламизки, ҳали ҳеч қачон бирон-бир сиёсий ҳаракат инсоният ҳаётида халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатидек жуда катта ўзгартирувчи роль ўйнамаган эди.

Бизнинг давримизда демократия учун кураш вазифалари билан социализм учун кураш вазифаларини бир-бирига яқинлаштириш, революциянинг тинч ва нотинч формаларини тўғри қўшиб олиб бориш, собиқ мустамлака мамлакатлар ривожининг нокапиталистик йўли мумкинлиги сингари проблемаларни ижодий ишлаб чиқиш бутун коммунистик ҳаракат учун нақадар фойдали эканлигини ҳаёт исботламоқда.

Ленин васиятларига содиқ бўлган КПСС коммунистик ҳаракатдаги заифликларни яшираётгани йўқ, балки уларни очиб ташламоқда ва анализ қилмоқда, шу заифликларни бартараф этиш учун ҳамма ишларни қилмоқда. Партиямиз Марказий Комитети халқаро коммунистик ҳаракатнинг айрим бўғинларида кўп ҳолларда миллатчилик билан қўшилиб кетаётган «сўл» авантюризм ва ўнг оппортунизм борлигини қайд этиб, революцион курашга зарар етказаётган ана шу тенденцияларнинг хатарли эканлигини таъкидламоқда, уларга қарши изчиллик ва сабот билан курашмоқда.

Китобдаги материалларда барча антиимпериалистик кучлар курашини янада активлаштириш, коммунистик ва ишчи партияларининг сафларини марксизм-ленинизм ва пролетар интернационализми принципиал негизида жипслаштириш зарурлиги тўғрисидаги қоида чуқур асослаб берилган.

Икки томлик материаллари КПССнинг дунёни коммунистик негизда ўзгартиришнинг тарих синовидан ўтган таъсирчан қуроли, ҳозирги замон энг революцион, прогрессив кучлари қарашларининг системаси бўлган марксизм-ленинизмнинг софлиги ва бутунлиги учун кураш масалаларидаги қатъий ва изчил йўлини яққол кўрсатиб беради.

* * *

Л. И. Брежнев китобининг охирида унинг В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига бағишланган тантанали мажлисда қилган «Ленин иши яшамоқда ва ғалаба қозонмоқда» деган доклади берилган.

Ленин юбилейининг байрам қилиниши Советлар мамлакати тарихий муваффақиятларининг, мамлакатимизда социализм ва коммунизм тантанаси учун, бутун дунёда тинчлик, социал тараққиёт ва социализм учун курашнинг муваффақиятларининг ёрқин кўригига айланди. Бу муваффақиятларни қардош партиялар, бутун прогрессив инсоният эътироф этиб, юксак баҳолади. Докладда халқ билан партия босиб ўтган йўлнинг илҳомбахш манзараси тасвирлаб берилган, олға томон қиладиган ҳаракатимиз истиқболлари белгиланган.

Коммунизм қурилишига раҳбарлик қилишнинг янги тажрибаси билан бойиган КПСС эндиликда халқ билан якдил бўлиб ўзининг XXIV съездини кутиб олмоқда.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев нутқлари ва мақолаларининг нашр этилиши марксизм-ленинизм назариясининг актуал масалаларини ва Совет Иттифоқи Коммунистик партияси сиёсатини, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракати проблемаларини, мамлакатимизда социализм ва коммунизм қуриш ишига раҳбарлик қилишда КПСС тажрибасининг аҳамиятини чуқур билиб, ўзлаштириб олишда партия ва совет ходимларига, идеология кадрларига, кўп сонли партия активларига, коммунистларга, барча меҳнаткашларга ёрдам беради.

(1970 йил, 2 августдаги редакцион мақола).

КПСС МК июль Пленуми қарорларини амалга оширамиз

Тажриба ва ташаббус

„МАЛИК“ НАМУНАСИ

Тажриба хўжалиги — гўшт фабрикаси, сут комбинати * Қорамолларнинг тирик вазни — 580 килограмм * Бир килограмм гўшт 96 тийинга тушяпти * Бир киши 100,000 килограмм сут соғиб топширади * Чорвачиликда комплекс механизация * Бир центнер беда етиштиришга 60 тийин сарфланяпти.

КПСС Марказий Комитетининг июль Пленуми «Қишлоқ хўжалиги соҳасида партиянинг навбатдаги вазифалари» тўғрисидаги масала юзасидан кенгайтирилган қарор қабул қилди. Пленум материалларида, айниқса КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўрток Л. И. Брежневнинг докладида чорвачиликни янада ривожлантириш, аҳолининг чорва маҳсулотларига бўлган талаб ва эҳтиёжларичи тағин ҳам тўлароқ қондириш кун тартибидаги асосий масалалардан бири эканлиги алоҳида таъкидланди.

— Биз чорванинг маҳсулдорлигини ҳам ҳар томонлама оширишимиз, чорва туёғини ҳам ҳар томонлама кўпайтиравершимиз керак, — дейилади ўрток Л. И. Брежнев докладида. Хўжаликларда муайян миқдорда чорванинг бўлиши биз учун чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришнинг жуда муҳим манбаидир... Гўштга сўйиладиган қорамолнинг вазнини 350-400 килограммга етказиш керак.

Пленум қабул қилган қарорда ҳар бир колхоз ва совхоз давлатга ҳар йили пландан ташқари камида 8-10 процент миқдорида маҳсулот сотиши зарурлиги ҳам алоҳида қайд қилинди. Сирдарё районидаги «Малик» тажриба хўжалиги коллективи КПСС Марказий Комитетининг июль Пленуми материалларини зўр қониқиш билан кутиб олди ва чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни янада кўпайтириш тадбирларини белгилаб, бу тадбирларни изчиллик билан амалга оширмоқда.

«Малик»ликлар бу йил 350 тонна гўшт, 2000 тонна сут етиштиришга аҳд қилишган. Бунинг учун нималар қилиняпти? Қуйида биз шу ҳақда сўз юритамиз, тажриба хўжалиги чорвадорларининг ибратли ишлари ҳақида ҳикоя қиламиз.

Совхоз фермасига Алексей Павлович Самоед бошчилик қилади. Олтмишга яқинлашиб қолган бўлса ҳам тиниб-тинчимайди у. Бутун билимини, тажрибасини, қайноқ фаолиятини чорвачиликни ривожлантиришга бағишлаган. Сиз уни кўпинча фермада — қизғин меҳнат қучоғида учратасиз.

Алексей Павлович ҳамда ферма зоотехниги Борис Яковлевич Дугановнинг таклифи билан ферма иши қайта қурилди, бузоқларни боқиб семиртириш рациони тузиб чиқилди. Эндиликда бузоқлар, қорамоллар ана шу рацион асосида парвариш қилинмоқда.

Махсус фермада 6 ойликкача бўлган бузоқлар боқилади. Бузоқлар олти ой тўлгунча махсус рацион асосида парвариш қилинади. Чунончи шу давр ичида уларнинг ҳар бирига 220 килограммдан сут, 600 килограммдан қаймоғи олинган обрат, 100-150 килограммдан аралаш озуқа, 2-2,5 тоннадан кўк беда бериб боқилади. Илғор бузоқбоқарлардан Клавдия Деника, Меҳри Нурматова, Жума Шодмонова ўртокларнинг ҳар бири ўз ишига меҳр қўйган. Улар 45-50 бош бузоқни 6 ойга тўлгунича парвариш қилиб, ҳар бирининг бир кеча-кундузда 750-800 грамм семиришига эришмоқдалар.

Бузоқлар зооветеринария қоидалари асосида парвариш қилинади. Бузоқхоналардаги барча иш жараёнлари, чунончи, суғориш, ем-хашак бериш, бузоқхоналарни тозалаш механизациялаштирилган. Бузоқлар ҳар куни кўздан кечириб турилади, ҳар ўн кунликда тарозида тортилади. Шунда уларнинг қандай семираётганлиги ва уларга нималар бериб боқиш лозимлиги аниқ бўлади.

Бузоқлар 6 ойдан сўнг 2 группага: урғочилари бир группага, буқачалари иккинчи группага ажратиб боқилади. Ҳар бир группада 75 бош бузоқ парвариш қилинади. Улар бир ёшга тўлгунча группа усулида боқилиб, тирик вазни 400 килограммга етказилади. Урғочи бузоқлар бир ярим йилдан сўнг асосий подани (сигирлар подасини) тўлдириш учун юборилади. Сигирлар подаси тўлдирилганидан кейин қолган урғочи бузоқлар бошқа хўжаликликларга сотилади.

Буқачалар 14 ой мобайнида боғлаб боқилиб, ҳар бирининг тирик вазни шу давр ичида 450 килограммга етказилади. Буқачаларни боқиш учун ойма-ой рацион тузилади. Масалан, биринчи ойда ҳар бирига бир кеча-кундузда 40 килограммдан кўк беда, 3 килограммдан аралаш озуқа, 3 килограммдан шелуха берилади. Парваришнинг иккинчи ойида 40 килограмм кўк беда, 4 килограмм широт ва 4 килограмм шелуха бериб боқилади. Учинчи ойда рацион бирмунча бойитилади. Чунончи, ҳар бир буқачага 45 килограммдан кўк беда, 5 килограммдан широт, 5 килограммдан шелуха берилади. Буқачалар усти шифер билан қопланган айвонларда парвариш қилинади. Улар фақат автопоилкалардан сув ичади. Ем-хашак майдалаб, ивитилиб, механизмлар воситасида берилади. Хуллас, уларни боқиб семиртириш билан боғлиқ бўлган меҳнат жараёнларининг ҳаммаси техникада бажарилади.

Бир ярим йил давомида боғлаб боқилган ҳар бош қорамолнинг тирик вазни ўртача 580 килограммга етказилгач, гўштга топширилади. Кам меҳнат ва маблағ сарфланиб, тобора кўпроқ ва арзонроқ маҳсулот етиштирилади. Бу ерда бир центнер гўштнинг таннархи пландаги 115 сўм ўрнига 96 сўмга тўғри келмоқда. Бошқача қилиб айтганда, бир килограмм гўшт 96 тийинга тўғри келмоқда. Совхоз фермасини республикадаги энг намунавий Ферма дейишларининг боиси ҳам ана шунда.

Бўрдоқичилик фермасида иккита бригада ишлайди. Бирига Павел Иванович Прусс, иккинчисига Сормали Маҳмудов бошчилик қилади. Қурбон Бачатов, Тоиров, Шамсиев каби бўрдоқибоқарларнинг ҳар бирига 75-80 бош қорамол бириктиб қўйилган. Улар қорамолларни кўз қорачиғидек асрашади, вақтида суғориб ем беришади. Шундай қилиб, ҳар бирининг бир кеча-кундузда ўртача 800-850 граммдан семиришини таъминлашяпти.

Қорамоллар яхши парвариш қилинаётганлиги, молбоқарларга дуруст иш шароити яратиб берилганлиги туфайли тажриба хўжалиги давлатга гўшт топшириш ярим йиллик планини муддатидан илгари ошириб бажарган эди. Ҳозир йиллик план ҳисобига гўшт топширияпти. Боқувдаги қорамоллар рацион асосида парвариш қилиниб, бирдай семиртирилмоқда. Ҳар бош қорамолнинг тирик вазни 580 килограмм ва ундан оширилиб гўштга топширилади.

Чинакам гўшт фабрикасига айланаётган «Малик» тажриба хўжалиги молбоқарларининг тажрибасини ўрганса, уларга ҳавас қилса арзийди.

Совхозни сут комбинати ҳам деб аташади. Негаки, бу ерда сут дарёсини тошираётганлар, аҳолига цистерна-цистерналаб серқаймоқ сут жўнатаётган кишилар кўп. Совхоз бўйича етиштириладиган 2 минг тонна сутнинг ўзи неча минглаб кишиларга дармон бўлади.

Ҳозир фермада 600 бош сигир боқиляпти. План бўйича ҳар бош сигирдан ўрта ҳисобда 3450 килограммдан сут соғиб олиниши керак. КПСС Марказий Комитетининг июль Пленуми қарорларидан бениҳоя руҳланган чорвадорлар ҳар бир сигирдан камида 3500 килограммдан серқаймоқ сут топширамиз, дейишяпти. Илғор сигир соғувчилар янада юксак марраларни кўзламоқдалар. Шундайлардан бири Мария Нуриддиновадир. У беш йилликнинг сўнгги босқичида 28 бош сигирдан 100.000 килограмм сут соғиб олишга аҳд қилган. Марияхон ваъдасига яраша ишлаяпти. Шу йилнинг ўтган 6 ойи мобайнида «ДА-3» агрегатида ҳар бош сигирдан 2050 килограммдан сут соғиб олиб, ярим йиллик топшириқни 128 процент бажарди. Моҳир сигир соғувчи социалистик мажбуриятини декабрь ойига қадар ошириб бажариш учун курашмоқда.

Фермада бундай чеварлар кўп. Галина Михайловна Блабликова йил охирига қадар сигирлардан 90.000 килограмм, Аширгул Эрназарова — 95.000 килограмм, Галина Валинурова — 90.000 килограмм, Тожихон Мелибоева — 90.000 килограмм, Лидия Маркова — 90.000 килограмм сут соғиб оладилар. Уларнинг ҳаммаси сигирлардан сут соғиш бўйича белгиланган ярим йиллик планни муддатидан анча илгари ошириб адо этган.

Фермада сигирлар ҳам алоҳида рацион асосида боқилмоқда. Шу рационга кўра ҳар бир сигирга бир кеча-кундузда 60 килограммдан кўк беда майдалаб берилияпти. Бундан ташқари, экиш учун яроқсиз бўлган чигит уруғининг 4-сортидан ҳар бош сигирга 2 килограммдан бериб бориляпти. Аралаш озуқа эса (широт билан арпа) сигирлардан олинадиган сутнинг миқдорига қараб берилади. Масалан, ҳар бир килограмм сут берган сигирга 300 граммдан аралаш озуқа едирилади. Бошқача қилиб айтганда, бир сигирдан 10 килограмм сут соғиб олинса унга 3 килограмм аралаш озуқа берилади.

Шу кунларда ҳар бош сигирдан ўртача 12,5-13 килограмм серқаймоқ сут соғилмоқда. Сут тайёрлаш йиллик планини муддатидан илгари бажариш учун бу ерда ҳамма имкониятлар мавжуддир.

— Гўшт ва сут етиштиришни янада кўпайтирамиз! Ферма фидокорларининг КПСС Марказий Комитети июль Пленуми қарорларига жавоби худди шундай. Бунинг учун улар чорвачиликнинг ем-хашак базасини мустаҳкамлашга алоҳида эътибор беришяпти. Хўжаликда 398 гектар эски бедазор ва 358 гектар янги бедапоялар бор. Чорвадорлар бу йил 2.000 тонна беда жамғаришга сўз берган эдилар. Лекин бедадан кутилганидан ҳам мўл ҳосил етиштирилди. Икки минг тонна эмас, балки 3.000 тонна беда жамғарилади. Бундан ташқари 300 гектар майдондаги маккажўхорининг ҳар гектаридан 350-400 центнердан кўкпоя, 30-35 центнердан маккажўхори дони олинади. 40 гектар ерга экилган лавлагининг ҳар гектаридан ўрта ҳисобда 500 центнердан ҳосил кўтариш мўлжалланмоқда, маккажўхорига аралаштириб экилган 30 гектар майдондаги лавлагининг ҳар гектаридан эса бундан ҳам кўпроқ ҳосил олиш кўзда тутилган. Ҳозир маккажўхоридан силос бостириш жадал суръатлар билан олиб борилмоқда.

Маликликлар оз меҳнат ва маблағ сарфлаб кўп ҳамда арзон ҳосил етиштиришга одатланиб қолишган. Бу ерда бир центнер беда пичанининг таннархи 1 сўм 65 тийинни ташкил этмоқда.

Бедани ўриб олишда «ЖВН-6А» агрегатларидан тўла қувват билан фойдаланилмоқда. Бу агрегат жуда катта афзалликларга эга. Илгари 15 гектар майдондаги пичанни ўриб олиш учун тўртта косилка ва тўртта механизатор ишларди. «ЖВН-6А» агрегатида эса бир киши ишлайди, холос. Тажрибали механизатор Алексей Есипов айрим кунларда 20-25 гектар ердаги бедани ўриб олиб, рекорд қўймоқда.

Якинда совхоз чорвадорларининг йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилиш қатнашчилари КПСС Марказий Комитетининг июль Пленуми қарорларини қизғин муҳокама қилиб, чорвачиликни ривожлантириш ва унинг маҳсулдорлигини ошириш юзасидан конкрет тадбирлар белгиладилар. Бу тадбирлар ҳар бир чорвадор учун жанговар иш программаси деб қабул қилинмоқда. Маликликлар ана шу программани ҳам оғишмай амалга оширадилар.

С. ҚОДИРОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

Малика Ваҳобова Қува районидаги «Коммунизм» колхозининг илғор сигир соғувчиларидан. У ҳозиргача 24 бош жайдари сигирнинг ҳар биридан 700 килограммдан серқаймоқ сут топширди. Йил охиригача ҳар бош сигир ҳисобига тағин 800 килограммдан сут соғиб олмоқчи. Суратда: Малика Ваҳобова.

Б. Қаюмов фотоси.

ЁШЛАР ТАШАББУСИ

Охунбобоев номли колхоз комсомол-ёшларининг ғўза парваришини кучайтириш юзасидан бошлаб берган янги ташаббуси Қува районидагина эмас, бутун Фарғона областининг колхоз ва совхозларида фидокорона меҳнат қилаётган олов қалбли ёшлар эътиборини ўзига қаратмоқда.

Колхознинг ёш пахтакорлари КПСС Марказий Комитети июль Пленуми қарорларига амалий иш билан жавоб бериш учун ғўза парваришини бутун чоралар билан кучайтиришга бел боғладилар. Колхоздаги 17 та пахтачилик бригадасининг ҳар бирида 10-14 кишидан иборат комсомол-ёшлар зарбдор группалари ташкил қилинди. Бу группаларнинг ҳар бири кунига 2-3 тоннадан «шарбат» тўплаб, ривожланишдан орқада қолган пайкалларга оқизмоқда. Улар ғўза қатор ораларида зарбдорчасига ишлаб, меҳнатга онгли муносабатда бўлишнинг ажойиб намуналарини кўрсатмоқдалар. Шу кунларда колхоз ёшлари бутун куч ва ғайратларини ҳар гектар ер ҳосилдорлигини 30 центнер ўрнига 33 центнердан ҳосил олишга қаратмоқдалар. Колхоз комсомол-ёшларининг бу ватанпарварлик ташаббусини область комсомол комитети маъқуллаб, областдаги барча колхоз ва совхозлар комсомол ташкилотларига ишни шу асосда ташкил этиш вазифасини юклади.

А. ЭШОНОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

СОҲИБКОРЛАР ҒАЙРАТИ

КПСС Марказий Комитетининг июль Пленуми қарорлари Риштон районидаги «Сўх» совхози коллективини улкан марралар сари руҳлантириб юборди. Бу йил совхоз деҳқонлари 18 минг 700 тонна картошка, 1600 тонна маккажўхори дони, 1480 тонна шоли ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етказиб беришга аҳд қилишган. Бу улкан мажбуриятлар бултурги кўрсаткичлардан 1,5-2 марта ортиқдир.

Ҳозир совхоз далаларида ғарқ пишиқчилик. Барча бригадаларда сабзавот ва картошка, боғларда эса ҳўл мева сероб бўлди. Шу кунгача давлатга 1893 тонна картошка, 171 тонна ҳўл мева етказиб берилди. «Сўх» соҳибкорларининг меҳнат маҳсулотларини ортган машиналар ҳар куни қабул пунктларига тинимсиз келиб турибди. Деҳқонлар етиштирилган мўл ҳосилни ва боғлар бойлигини тез ва соз йиғиштириб олиш учун ғайрат қилмоқдалар.

О. АБДУЛЛАЕВ.

Янги ўқув йилига тайёрмисиз?

ЁРУҒ ЮЗ БИЛАН

Янгиариқликлар ташаббусини қизғин кутиб олган ва бу ватанпарварлик ҳаракатига актив қўшилган Орджоникидзе район халқ маорифчилари янги ўқув йилига пухта тайёргарлик кўряптилар. Колхоз ва совхозлар территориясига жойлашган 47 та мактаб ҳамда мактаб-интернат жорий ва капитал ремонтдан соз ва сифатли чиқарилиб, 1 сентябрга тахт қилиб қўйилди. Агар шу кунларда райондаги 1-ўрта мактабда бўлиб қолсангиз, баҳри-дилингиз очилади. Билим даргоҳи икки минг ўқувчи учун мўлжалланган. Салобатли бу тўрт қаватли бино нақшинкор саройни эслатади. Спорт залини айтмайсизми. Чаққонлар ва эпчиллар даргоҳи ҳам барча қулайликларга эга. Спорт анжомлари тўла-тўкис. Замонавий асбоблар, янги ўқув қуроллари, методик қўлланмалар билан жиҳозланган физика, химия, биология, математика, чет тиллар ва ҳарбий кабинетлар ҳам ўқувчиларни ҳар томонлама камол топтиришда муҳим роль ўйнайди.

Мактаб илмий бўлим мудири Акром Олимовнинг айтишига қараганда, 9-синф ўқувчилари меҳнат дарсида олган билимларини амалда синаб кўрдилар. Уларнинг бир гуруҳи синган стул ва парталарни қайта қўлдан чиқардилар. 9 «А» синф раҳбари, физика ўқитувчиси ўрток Иброҳимов бошчилик қилган комсомоллар мактаб биносининг бўёқ ишларида намуна кўрсатиб ишладилар.

Бундай қувончли натижаларни бошқа мактаб коллективи фаолиятида ҳам учратиш мумкин. Куйбишев қишлоқ советидаги Ҳамза номли 30-мактаб ҳовлисига киришингиз билан ўзингизни гулзорда юргандек ҳис қиласиз. Бу ерда ҳамма нарса саранжом-саришта. Мактабда ремонт ишлари сифатли ўтказилган. Қўли гул қурувчилар ҳимматидан ўқитувчиларгина эмас, ота-оналар ҳам мамнун.

Янгиариқликлар ташаббусига ақдиллик билдирган Орджоникидзе район халқ маорифчилари ўз имкониятларини кўриб чиқиб, иккита физика, иккита химия, битта биология ва тўртта ҳар хил кабинетлар, шунингдек, тўртта темирчилик ва дурадгорлик устахоналари очишга муваффақ бўлдилар. Буларнинг ҳаммаси ўқувчилар билан амалий машғулотлар олиб бориш имкониятини беради. Бундан ташқари бешта мактабда ошхона ва буфетлар ташкил этилди. Шунингдек, тўртта мактабда фельдшерлик пунктлари ва тиш даволаш кабинетлари очилди. Барча ўқув даргоҳлари ёқилғи билан тўла таъминланди.

Шуни қувонч билан айтиш мумкинки, колхоз ва совхозлар мактаблар ремонтининг барвақт тугалланишида ўзларининг оталиқ ёрдамларини аямаяптилар. Айниқса «Маданият», «Қизил Ўзбекистон», «Правда», «Октябрь», «Коммунист», Ленин номли, Киров номли колхоз правлениелари ва партия ташкилотлари мактаб иши-умумхалқ иши, деган сўзнинг моҳиятини тўғри тушуниб етганлар.

Район халқ маорифчилари, бутун қишлоқ меҳнаткашларининг мақсади битта. У ҳам бўлса, ёш авлодни билимли, ахлоқ ва одобда ибратли қилиб тарбиялаб етиштиришдир. Бунинг учун педагоглар составини яхшилаш, ўқитувчиларнинг билим ва малакасини тинмай ошириб боришга тўғри келади. Ҳозир районда муаллимлар малакасини оширишга катта эътибор берилияпти. Жумладан, 280 дан ортиқ ўқитувчи қайта тайёрлаш курсларида билимларига билим қўшиб қайтдилар.

Орджоникидзелик маорифчиларнинг режалари аниқ. Масалан, ўқитишни янги программага кўчириш муносабати билан турли сабабларга кўра 10-синфларни ташлаб кетган йигит ва қизларни қайта ўқишга жалб қилиш мақсадида 28-ўрта мактаб қошида 150 ўқувчига мўлжалланган янги кечки-сиртки мактаб очилмоқда. 14-ўрта мактаб қошида ҳам ана шундай билим ўчоғи ташкил топди. Бу район маорифчиларининг янгиариқликларнинг умумўрта таълимга ўтиш ҳақидаги ташаббусига амалий жавобидир.

Районда мактаблар тармоғи ҳам кенгайтирилади. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Тураб Нормуҳамедов раис бўлган Ленин номли колхоз ўз ишчи кучи ва маблағи ҳисобига 536 ўқувчига мўлжалланган янги мактабни қуриб беришга аҳд қилди ва ҳайрли ишни бошлаб юборди. Бундай олижанобликни «Коммунист» колхози (раиси М. Мирсоатов) ҳам бошлаб берди. Колхоз правлениеси 536 ўқувчига мўлжалланган мактаб биносини келгуси ўқув йилигача фойдаланишга топширишга аҳд қилди.

Беминнат хизмат кўрсатаётган Гулистон қишлоқ совети 33-мактабни тўла капитал ремонтдан чиқариб, барча зарурий ўқув ва кўргазмали қуроллар билан таъминлади. Киров номли колхоз (раиси О. Музаффаров) эса 34-ўрта мактаб учун замонавий типда 60 ўринли ошхона қуриб берди ва керакли кўргазмали қуроллар учун 150 минг сўм пул ажратди, «Маданият» колхози (раиси А. Юнусов)нинг оталиқ ёрдамини ҳам алоҳида таъкидлаб ўтиш ўринлидир. Колхоз 32-ўрта мактаб ўқувчиларига фойдаланиш учун ўзининг стадиони ва 150 ўринли клубини топширди.

Ҳаётимиз гуллари — кичкинтойларга ҳам катта ғамхўрлик кўрсатилмоқда. Қибрай марказида 140 болага мўлжалланган боғча комбинат биноси қурилиши жадаллаштириб юборилди. Бу кичкинтойлар даргоҳи келаси йили ишга туширилади.

Ўз бурчини садоқат билан бажараётган район маорифчилари янги ўқув йилини барча соҳаларда пухта ҳозирлик кўриб, ёруғ юз билан кутиб оладилар.

С. ХАСАНОВ,
Тошкент область Орджоникидзе район халқ маорифи бўлимининг мудири.

Р. ИБРОҲИМОВ,
Маориф, олий мактаб ва илмий муассасалар Тошкент область касаба союз комитети ташкилий ишлар бўлими мудири.

УСТЮРТНИНГ КАРВОНСАРОЙЛАРИ

Қорақалпоғистон археологлари Хоразмдан Волга бўйига олиб борувчи қадимги карвон йўллар ўтган Устюрт территориясида карвонсаройлар қачон пайдо бўлганлигини аниқладилар. Қадимги меъморчилик ёдгорликлари бўлган бу улуғвор иншоотларнинг қолдиқларини СССР Фанлар академиясининг Хоразм экспедицияси авиаразведкаси 1946 йилдаёқ топиб, картага туширган эди.

Қорақалпоғистон олимлари Беловил, Қўшбулоқ, Учқудуқ, Қўшқудуқ, Чурук ва бошқа жойлардаги қадимги карвонсаройларнинг меъморий хусусиятларини ўрганиб чиқдилар. Беловил карвонсаройини ўрганиш олимларга айниқса кўп нарса берди.

Бухоро яқинидаги 1078 йилга оид Работи Малик карвонсаройи Беловил карвонсаройига айниқса яқин турувчи ёдгорликдир, дейди олимлар. Улар келтирган муфассал аломатлар баёнига қараб Беловилни ҳам Работи Малик қурилган даврга тааллуқли дейиш мумкин. Бошқа карвонсаройлар архитектурасида мўғуллargaча даврга хос бўлган томонлар топилди. Бу нарса Устюрт карвон йўлидаги ажойиб жиҳозланган карвонсаройлар XI-XIII асрларга оиддир, дейишимизга ёрдам берди.

Кўп археологлар кўпчилик карвонсарой харобаларининг қолдиқларини қазиётганларида Хоразм ва Олтинўрда кулолларининг кўпдан-кўп керамик буюмлари топилди; гули қабартма мўндилар, товоқлар, қорамтил ва қизғиш тупроқдан ишланган идишлар чиқди. Бу буюмларнинг кўп қисмини Хоразм билан Олтинўрда усталари XII-XIV асрларда ясашган. Хоразмдан Волга бўйига борадиган савдо йўлидан, унинг карвонсаройлардан интенсив равишда фойдаланиш айни шу даврга тўғри келади.

Археологларнинг тадқиқотлари XIV асрнинг охирларига бориб бу йўлда савдо-сотиқ алоқалари таназзулга юз тутганлигини кўрсатди.

Қ. ЧИМБЕРГЕНОВ,
(ЎзТАГ мухбири).

ШАҲАРЛИКЛАР УЧУН

АНДИЖОН, («Совет Ўзбекистони» мухбири). Якшанба куни эрталаб Андижон шаҳрига қовун-тарвуз, мева-чева юкланган қизил карвон кириб келди. Уни Избоскан, Андижон, Бўз, Москва ва бошқа районларнинг меҳнаткашлари ташкил этди. Шаҳарликлар қишлоқлик дўстлари юборган ноз-неъматлардан баҳраманд бўлдилар ва уларга ташаккур изҳор этдилар.

А. ҚУРОНБОЕВ.

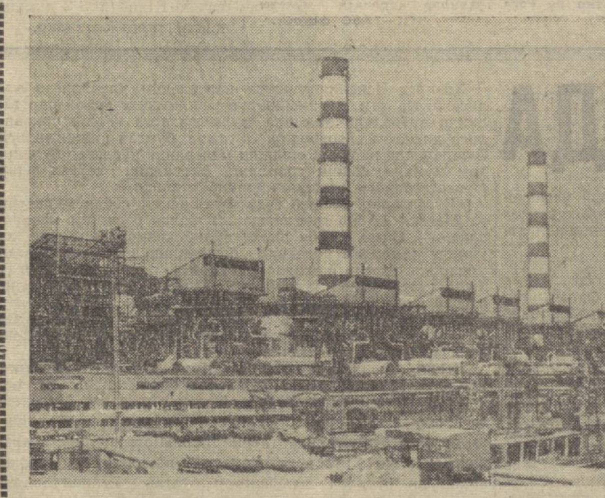

Тошкент ГРЭСи қурувчи ва монтажчилари коллективи КПСС XXIV съезди шарафига ўз зиммаларига оширилган мажбуриятлар олиб меҳнат қилаётир. Улар бу йил 10 ва 11-электр энергия ишлаб чиқарувчи блокларни фойдаланишга топшириш учун курашяптилар. Суратда: Тошкент ГРЭСининг умумий кўриниши.

И. Глауберзон фотоси.

ФАН ВА ТЕХНИКА ЯНГИЛИКЛАРИ

ИОНЛАР НЕФТЬ ТУТАДИ

Киевдаги Бутуниттифоқ нефтни қайта ишлаш ва нефть химияси саноати илмий тадқиқот ва лойиҳалаш институтининг олимлари нефтни қайта ишловчи заводларнинг оқинди сувини тозалаб чиқазишнинг янги усулини тавсиф қилдилар. Оқинди сув темир тўтиёси воситасида химиявий ишлаб чиқариш чиқитларидан тозаланади. Шунда ҳосил бўлган темир ионлари нефть пардасини кўпдан-кўп майда томчиларга парчалаб юборади. Бундан кейинги реакцияда темир гидроксидининг пағалари ҳалиги томчи нефтни қамраб олиб, сувнинг тагига чўкади, тиндирилган сув эса фильтрдан ўтказиб юборилади. Янги усулнинг ишлатилиши тозалаш иншоотларини арзонлаштиради ва эксплуатация харажатларини анча қисқартиради. Бу усул Дрогобичидаги нефтни қайта ишлаш заводида жорий қилинди.

ҲУНАРИ КЎП УСТА

Ленинграддаги Бутуниттифоқ ер қазувчи машинасозлик илмий-тадқиқот институтида яратилган янги «659-А» маркали экскаватор-зовур қувури ётқизувчи машина беш-олти хил ҳунарни бажара олади. У даладан бир марта ўтишда чуқурлиги 4 метргача борадиган зовур қазиб, махсус керамик қувурлар ётқизади ва зовурни яна кўмиб қўяди.

Агрегат соатига 30-70 метр тезликда ишлайди. Ундаги ярим автомат қурилма рельефи нотекис далада ҳам белгиланган дренаж нишоблигини сақлаб боради.

«АБАДИЙ» КОНТАКТЛАР

Москвадаги «Россия» ва «Мир» кинотеатрларидан Украина Фанлар академиясига кучли кинопроекторларда плазма машъаласи ҳосил қилувчи электрод қисқичларини синаш тўғрисида билдирилган фикрлар юборилди. Бу деталлар, дейилади хатда, 450 соат ишлаб қўйган бўлсада, яна ишлатишга яроқлидир, ҳолбуки аввалги электрод тутқичларнинг хизмат муддати тахминан минг соатга борарди.

Бояги қисқичларга ишлатилган металл керамик қотишма Украина ССР Фанлар академиясининг материалшунослик институтида порошокли металлургия усули билан ҳосил қилинган. Қотишма таркибида вольфрам, никель ва мис бор. Пайвандлаш машина ускуналари, турли вазифалардаги виключателлар тайёрлашда ҳам шундай қотишмалардан муваффақиятли фойдаланиш мумкин.

Контакт мосламаларга сарфланган 100 тонна янги қотишма 400 тонна мисни тежаб, 3,5 миллион сўмлик наф келтириши ҳисоблаб чиқилди. (ТАСС).

ШЕЪРИЯТ, АСКИЯ ВА МАҚОМ КЕЧАСИ

АНДИЖОН, («Совет Ўзбекистони» мухбиридан). Шанба ва якшанба кунларида Андижон боғида катта йиғин бўлди. Навоий номли маданият-истироҳат паркига шеърият муҳлислари, аския ишқибозлари, рақс шайдолари тўпланди.

Шеърият, аския, мақом кечасида андижонлик, тошкентлик, марғилонлик ёзувчилар, шоирлар, аскиячилар ва созандалар иштирок этишди. Шоирлардан Миртемир, Рамз Бобожон, Барот Бойқобилов, Олимжон Холдоров ва бошқалар кечада ўзларининг янги ёзган шеърларидан намуналар ўқиб бердилар. Қўрғонтепалик Абдулҳаймахсум Қозоқов, Мамажон ота Мадаминов, асакалик аскиячи Раҳматулла Яшарқулов, марғилонлик Юсуф қизиқ Хузуржоновнинг ўғиллари Зайнобиддин ва Мадаминжонларнинг аскиялари тўпланганларни хушнуд қилди. Мақомчилар томонидан айтилган қўшиқлар ҳам кеча қатнашчиларида яхши таассурот қолдирди.

ПЛАНЕТАМИЗДА

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

ПОЛЬША ЦЕМЕНТИ

✦ ВАРШАВА. (ТАСС). Иккита энг йирик цемент заводи — «Покуй» ва «Хелм-1» заводлари халқ хўжалигига ҳар йили икки миллион тоннадан ортиқ юқори сифатли цемент тайёрлаб бермоқда. Яқинда «Хелм-2» заводи ҳам ишга туширилди. Янги завод ҳар йили 1 миллион 200 минг тонна қимматли бинокорлик материали ишлаб чиқаради.

МАМЛАКАТДА БИРИНЧИ МАРТА

✦ БЕЛГРАД. (ТАСС). Призрен шаҳридаги «Прогресс» химия заводи мамлакатда биринчи марта полистерил толa ишлаб чиқара бошлади. Завод шу йилнинг охиригача тўқимачилик саноати учун 200 тонна хом ашё тайёрлаб беради.

ЯНГИ УЙ-ЖОЙЛАР

✦ БУХАРЕСТ. (ТАСС). Констанцанинг янги райони Томише-Нордда 5.000 дан ортиқ оила квартира олди. Бу районда икки мактаб ва катта савдо маркази фойдаланиш учун топширилди. Томише-Нордда Руминиядаги энг йирик денгиз портининг аҳолиси учун 12 минг квартира қурилади.

ЮГОСЛАВИЯ СОЦИАЛИСТИК ФЕДЕРАТИВ РЕСПУБЛИКАСИ. Суратда: Белграддаги марказий кўчалардан Теразиенинг кўриниши. В. Егоров фотоси. (ТАСС).

«АН-22» САМОЛЁТИНИ ҚИДИРИШГА ДОИР

Шимолий Атлантикада «АН-22»—«Антей» транспорт самолёти билан алоқа йўқолган жойда самолётни қидириш ишлари икки ҳафтадан бери давом этмоқда. Совет денгизчилари ва учувчилари шу вақт ичида океаннинг Исландиядан Гренландия оролининг жанубий чеккаси соҳилигача бўлган жуда катта акваториясини текшириб чиқдилар.

КПСС Марказий Комитети билан Совет ҳукуматининг қарорига биноан қидирув ишларида кўпгина совет кемалари ва самолётларнинг махсус группаси қатнашди. Қидирув ишларига оператив группа раҳбарлик қилмоқда. Совет Иттифоқининг бир қанча министрликлари, идоралари ва ташкилотлари вакиллари шу группага киритилган. Қидирув ишлари 18 июль куни «АН-22» самолёти билан алоқа узилиши биланоқ дарҳол бошланган эди.

Маълумки «АН-22» самолёти зилзиладан зарар кўрган Перу аҳолиси учун медицина асбоб-ускуналари ортиб Перуга бораётган эди. Унинг маршрути Атлантиканинг шимолий районидан ўтди. Самолёт ёнилғи ғамлаб олиб, Исландиянинг Кефлавик аэродромидан учгандан кейин орадан бир оз вақт ўтгач, у билан алоқа узилиб қолди.

«АН-22» самолётини қидирувчи оператив группа раҳбарларидан бирининг ТАСС мухбирига маълум қилишича, «Антей» трассаси яқинида бўлган ҳамма совет кемаларига бахтсиз ҳодиса рўй берган жойга дарҳол йўл олиш тўғрисида кўрсатма берилди. Икки совет траулери — «БМРТ-420» ва «БМРТ-422», шунингдек «Демьян Коротченко» рефрижератори бахтсиз ҳодиса рўй берган район деб тахмин қилинган жойга биринчи бўлиб етиб келиб, қидирув ишларига киришди. Тез орада бу ишга бошқа кемалар қўшилди. Совет кемалари етиб келгунга қадар совет самолётлари осмондан шу районни кузатди. Учувчилар ўз кузатишларининг дастлабки натижаларини денгизчиларга хабар қилдилар. Учиш графиги шундай тузилган эдики, қидирув районы тепасида доимо камида икки совет самолёти учиб юрди.

Кейинги ҳафта мобайнида совет учувчилари Исландиядаги аэродромларнинг биридан фойдаланиш имкониятини олдилар, бу эса қидирув ишларини енгиллаштирди.

Денгизчилар билан учувчиларнинг Атлантикада зўр бериб қилган ишлари бахтсиз ҳодиса рўй бериш вазиятини бирмунча аниқлаш имконини берди. Совет балиқ овлаш кемаларининг экипажлари, афтидан, денгизда самолёт юкларига тегишли бўлган турли буюмларни топиб, йиғиштириб олдилар. Чунончи, учта тўшак топиб олинди, уларга қўйилган марка Горький шаҳрида ишлаб чиқарилганлигидан далолат беради. Океандан топиб олинган яшикларнинг бири тахтасида «Ст. Сизрань» деган ёзувни аниқ ўқиш мумкин эди. Поролон парчалари ва бошқа бир қанча ашёлар ҳам йиғиштириб олинди. Одамларни топишга муваффақ бўлинмади.

Метеорология шароитлари: қуюқ туман, қаттиқ жала, кўришнинг қийинлиги қидирув ишларини мушкуллаштирди. Ҳаммаёқни қуюқ туман босганлиги сабабли кемалар кўпинча бир жойда қимирламай туриб қолди. Шимолий Атлантиканинг шу районида муз тоғлари сузиб юрганлиги ҳам кемаларнинг ҳаракатини қийинлаштирди. Ҳамма қийинчиликларга қарамай, совет учувчилари ва денгизчилари «Антей» самолётини қидириш ишини фидокорона давом эттирмоқдалар.

Совет ҳукуматининг мурожаатидан кейин «АН-22» самолётини қидириш ишига Америка, Норвегия, Канада денгизчилари ва учувчилари ҳам қўшилдилар.

Қидирув ишлари давом этмоқда. (ТАСС).

БУГУН — ПОРТУГАЛИЯ МУСТАМЛАКАЛАРИДАГИ ХАЛҚЛАР БИЛАН БИРДАМЛИК КУНИ

МОЗАМБИК КУРАШМОҚДА

Португалия 200 минглик армия кучлари билан Африкада бир пайтнинг ўзида учта мустамлакачилик уруши олиб бормоқда. У 1961 йилдан Анголага, 1963 йилдан Гвинея—Бисауга, 1969 йилдан эса Мозамбикка қарши уларни ўзининг тўла мустамлакасига айлантириш учун босқинчилик уруши олиб бормоқда.

Бу мамлакатлар халқлари жуда кўпдан бери Португалия мустамлакачилари томонидан даҳшатли эксплуатацияга дучор қилинмоқдалар. Португалиялик босқинчилар ҳар қандай сиёсий ҳуқуқдан маҳрум этилган бу халқларнинг табиий бойликларини таламоқдалар.

Мустамлакачиларнинг ана шундай ёвуз ҳатти-ҳаракатига қарши биз қуролли қураш билан жавоб бермоқдамиз. Мозамбиқ, Ангола ва Гвинея—Бисау халқлари ўз партиялари—ФРЕЛИМО, МПЛА ва ПАИГК раҳбарлигида Жанубий Африка Республикаси, Зимбабве (Родезия) ва Намибия (Жанубий-Ғарбий Африка) ватанпарварлари билан елкама-елка туриб душманларга қарши жанговар ҳаракат қилмоқдалар.

Сўнгги йилларда мамлакатимиз халқлари кенг қулоч ёйган қуролли курашда тўп ва миномётларни ҳам ишга солишди. Биз Португалия гарнизонларига ҳужум қилиб, уларнинг базаларини бутунлай йўқ қилиб ташладик. Португалияликларнинг Миефадаги ҳарбий-ҳаво базасига қилган ҳужумимиз жуда яхши ўтди. Натижада, душманнинг ўнта самолёти яксон қилинди. Ньясса вилоятидаги Маниамба ва Каба, Кабо-Дельгадо вилоятидаги Нануйота ва Нангада ҳарбий постларига қилган ҳужумларимиз ҳам муваффақиятли якунланди. Уларнинг ҳаммаси бутунлай вайрон қилинди. Биз ишни кичик-кичик операциялардан бошлаган эдик. Энди эса мавқеимиз анча ошди. Мамлакатнинг кўпгина районларида Португалия бўлинмалари ҳаракатини тўхтатишга бемалол қурбимиз етади.

Замбези дарёсининг соҳилларига жойлашган Тете вилояти бугунги кунда шиддатли олишувлар майдонига айланди. Дарёнинг жанубий қирғоғида ҳарбий ҳаракатлар анча кучайди. Биз бу ерда душманни исканжага олиб кетма-кет зарбалар бера бошладик. Натижада португалиялик маъмурлар ўз иттифоқчилари билан жиноятқорона алоқаларини очиқдан-очиқ юрита бошладилар. Улар Жанубий Африка ва Ғарб мамлакатларига ҳарбий ёрдам беришларини сўраб мурожаат қиляптилар...

Олиб борилаётган олти йиллик уруш давомида биз мамлакатнинг бешдан бир қисмини озод қилдик. Бу ерларда қайта тиклаш ишлари авж олдириб юборилди. ФРЕЛИМО раҳбарлигида ўз-ўзини бошқариш халқ органлари тузилмоқда. Мустамлакачилардан озод қилинган районларда бизнинг асосий вазифамиз экономикани кўтаришдан иборат. Кооперативлаштириш унга уюшган аҳолига ишлаётган ерлар майдонини ва унинг ҳосилдорлигини ошириш имконини бермоқда. Бундан ташқари қўшни дўст мамлакатлар билан савдо-сотиқ ишларимиз юришиб кетди. Озод қилинган районларда мактаблар ташкил этиляпти. Уларда ҳозир 15 мингдан зиёд бола таълим олмоқда. Шунингдек соғлиқни сақлаш хизмати йўлга қўйилди.

Бизнинг асосий мақсадимиз — кишини-киши томонидан эксплуатация қилишнинг ҳар қандай кўринишига барҳам берадиган ижтимоий тартиб ўрнатиш йўли билан аҳоли эҳтиёжини қондиришдир. ФРЕЛИМО партияси раҳбарлигида Мозамбик халқлари олиб бораётган эрк учун курашнинг қисқача якуни ана шундай.

Биз, мозамбикликлар, қитъамиздаги мустамлакачилик зулмидан ҳали озод бўлмаган мамлакатлардаги қардошларимиз сингари хорижий босқинчиларни қувиб юбориб тўла озодликка эришадиган кунларимизга оз қолганига ишончимиз комил. Биз ўз курашимизни то мамлакатларимиз дунёда мустақил ва суверен давлат сифатида танилмагунча давом эттираверамиз.

Армандо ПАНГЕНЕ,
ФРЕЛИМО раҳбари.
(АПН).

ЧЕХОСЛОВАКИЯ. Бу йил Табор шаҳри барпо этилганига 550 йил тўлади. Бу шаҳарнинг номи чех халқининг феодал зулмига қарши озодлик ҳаракати тарихига олтин ҳарфлар билан битилган. 1420 йилда Табор шаҳрига чехларнинг миллий қаҳрамони Ян Жижка асос солган эди. Ҳозир Табор машинасозлик, химия ва озиқ-овқат саноатининг йирик марказига айланган. Суратда: Жижка майдонидаги қадимий бино. Ҳозир бу ерга гусчилар ҳаракати музейи жойлашган. ЧТК—ТАСС фотоси.

ДУНЁ АҲОЛИСИ

НЬЮ-ЙОРК. Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ҳар кварталда эълон қиладиган навбатдаги статистика докладида айтилишича, дунё аҳолиси ўтган йилнинг ўрталарида 3 миллиард 552 миллион кишига етган. Бирлашган Миллатлар Ташкилоти секретариати эълон қилган маълумотларга кўра, ер юзи аҳолиси 1968 йилнинг июнидан 1969 йилнинг июнигача бўлган вақтнинг ўзида 69 миллион киши кўпайган.

Докладни тузган кишилар аҳолиси энг кўп давлатлар орасида Хитой Халқ Республикасини (740 миллион киши), Ҳиндистонни (537 миллион киши), Совет Иттифоқини (240,6 миллион киши) ва АҚШни (203,2 миллион киши) тилга олганлар.

МЕҲНАТ ВА КАПИТАЛ

✦ НЬЮ-ЙОРК. Америка кончиларининг забастовкаси кенгайиб бормоқда. Забастовкага 18 мингдан ошиқ киши қўшилди. Иш ташлаганлар «меҳнат хавфсизлиги» тўғрисидаги қонунга риоя қилинишини, социал таъминот яхшиланишини ва пенсиялар оширилишини талаб қилмоқдалар. Блэк Игл ва Седар Гровда (Ғарбий Виргиния штати) бўлиб ўтган митингларда кончилар ўз талаблари тўла қондирилгунча забастовкани давом эттиришга аҳд қилганликларини айтдилар. Забастовкалар миқёси Вашингтонни ташвишлантириб қўйди. Аҳволни текшириш учун сенатнинг меҳнат масалалари билан шуғулланувчи кичик комиссияси Чарлстон шаҳрига келди.

✦ ДЕҲЛИ. Ўз турмуш шароитлари яхшиланишини талаб қилаётган Ҳиндистон темирйўлчилари иккинчи ҳафтадан бери ишга чиқмаяптилар. Мамлакатнинг энг муҳим пўлат магистралларидан бири — Шарқи-шимолий темир йўл тўхтаб қолди. Темир йўлларда қарийб 250 та товар поезди тўхтаб турибди. 6 мингдан ошиқ вагоннинг юки туширилиши керак. Калькутта, Бомбай, Мадрас ўртасидаги пассажирлар қатнови бузилди.

✦ САНТЬЯГО. Инлан шаҳри яқинидаги «Эндора» латифундиясининг муҳтожлик ва қашшоқликдан ҳоли танг бўлган қишлоқ хўжалик ишчилари ер-мулкни эгаллаб олдилар. Хўжайинлар уларга қарши ўт очиш қуроли ишлатдилар. Бир деҳқон ўлдирилди. Чилян шаҳри ўқув юртларининг студентлари иш ташлаганлар билан бирдамлик намойишлари ўтказдилар.

Чили портлари аввалгидек ҳозир ҳам ишламаяпти. Маъмурлар моддий аҳвол яхшиланишини ва коллектив шартнома шароитларига риоя қилинишини истаётган порт хизматчиларидан 1500 кишининг талабларини қондиришдан бўйин товлаяптилар. Забастовкачиларни порт ишчиларидан 4,5 минг киши қўллаб-қувватламоқда.

(ТАСС).

ЖАҲОН БИР ҲАФТА ИЧИДА

МУҲИМ ҲИССА

Араб Социалистик Иттифоқи конгрессининг Қоҳирада тамом бўлган тўртинчи сессияси Яқин Шарқ халқларининг миллий озодлик ва тинчлик учун олиб бораётган кўп йиллик мураккаб, фожиали воқеалар билан тўла курашида муҳим босқич бўлганлиги шубҳасиз. Сессия Бирлашган Араб Республикаси халқининг Исроил агрессияси оқибатларини тугатишга ва Яқин Шарқдаги тангликни одилона бартараф қилишга интилаётганлигини намойиш қилди.

Президент Жамол Абдил Носирнинг сессияда сўзлаган нутқида, конгресс баёнотида муҳим амалий тадбирлар баён этилди: Бирлашган Араб Республикаси ўт очишни уч ой муддатга вақтинча тўхтатишга, БМТ Бош секретарининг махсус вакили Гуннар Ярринг миссиясини яна бошлашга ва Хавфсизлик Кенгашининг 1969 йил 22 ноябрь резолюциясини амалга оширишга рози эканлигини изҳор қилди.

Қоҳира ўзининг ана шу конструктив тадбирлари билан ғарбда Вашингтоннинг «тинчлик ташаббуси» деб оғиз кўпиртириб мақталган таклифига жавоб берди. Президент Носирнинг фикрича, Вашингтоннинг ташаббусида ҳеч қандай янгилик йўқ ва аслини олганда Яқин Шарқдаги кучларнинг нисбати ўзгарганлигига АҚШнинг мажбур бўлиб кўрган чорасидангина иборат. АҚШ араб мамлакатларининг таслим бўлишини кутиш бемаънилик эканлигини тушуниб қолганга ўхшайди, деб таъкидлади Носир. «Биз, — деди президент Носир, — Америка ташаббусининг мақсадини билмаймиз... Биз энди келажак нимани кўрсатишини ва АҚШнинг позицияси қандай бўлишини кутиб турамиз. Башарти шундан кейин ҳам АҚШ Исроилга қурол-яроғларнинг катта-катта туркумларини етказиб беришдан иборат ўзининг эски сиёсатини давом эттирадиган бўлса, аҳвол мушкуллашиб қолади», деб огоҳлантирди у.

Шуни айтиб ўтиш керакки, Бирлашган Араб Республикаси муҳим ташаббус билан майдонга чиқар экан, Исроил ҳарбийларининг ашаддий экстремизми сабабли араблар дунёсида вужудга келган маълум экстремистик кайфиятларни бартараф қилди. Араб Социалистик Иттифоқи конгрессининг баёнотида Бирлашган Араб Республикасининг оккупация қилинган ҳамма араб ерларини истиснosiз озод қилиш ва Фаластин халқининг қонуний ҳуқуқларини қайта тиклаш хусусидаги позицияси принципиал позиция эканлиги таъкидлаб ўтилди.

Айни шу сабабли кўпгина араб мамлакатлари Қоҳиранинг Яқин Шарқда тинчлик ўрнатишга қилган даъватини маъқуллади. Фаластин партизанларининг «Фаластинни озод қилиш учун ҳаракат ташкилоти» ва «Арабларнинг Фаластин ташкилоти» сингари ташкилотлари бу даъватни қўллаб-қувватлашларини айтдилар.

Совет кишилари Бирлашган Араб Республикасининг тинчлик ташаббусини юксак баҳолаб, Араб Социалистик Иттифоқининг конгресси Бирлашган Араб Республикаси билан Совет Иттифоқининг дўстлиги мустаҳкам эканлигини яна бир карра таъкидлади, деб зўр мамнуният билан айтмоқдалар. Бирлашган Араб Республикасининг тинчликсевар сиёсати мустаҳкамланиб бораётган Совет — Миср ҳамкорлигидан куч-қувват олмоқда. «Бизнинг Совет Иттифоқи халқи ва унинг раҳбарлари билан муносабатларимиз, — дейилади конгресс баёнотида, — вақтинчалик муносабатлар эмас. Бу — озодлик ва тараққиёт учун биргаликда олиб борилаётган кураш жараёнида мустаҳкамланиб ва ривожланиб бораётган доимий муносабатлардир».

МАДРИД БИЛАН ВАШИНГТОН ТИЛ БИРИКТИРДИ

АҚШнинг Торрехон ва Сарагосдаги ҳарбий-ҳаво базаларида ва Ротадаги ҳарбий-денгиз базасидан фойдаланиш ҳуқуқини узайтириш тўғрисида Вашингтон билан Мадрид ўртасида бир битимга келинганлигини Америка матбуоти хабар қилди. «Бу битим яқин ҳафталар ичида имзоланади» деб ёзади «Нью-Йорк таймс» газетаси.

Бу битимга эришиш йўли узоқ ва қийин бўлди. Биринчидан, Франко ҳукумати базалардан фойдаланиш ҳуқуқини баландроқ нархга сотишга интилиб, бунинг эвазига бир миллиард долларлик ҳарбий ёрдам берилишини сўради. Бу талаб Қўшма Штатларга ҳаддан ташқари катта бўлиб туюлди. Иккинчидан, Мадрид ҳукуматининг базалар тўғрисидаги битимни янгилаш режалари Испания ерининг Пентагоннинг ҳарбий авантюралари учун бериб қўйилишини асло истамаётган жамоатчиликнинг кенг кўламдаги қаршилигига дуч келди.

Ҳозирги Испанияда жуда камдан-кам учрайдиган ҳодиса бўлса ҳам, лекин Франко режимининг баъзи бир таниқли арбоблари ҳам ана шу режаларга қарши чиққанлиги диққатга сазовордир. Эҳтимол, бундай қилинганлиги базаларнинг нархини ошириш мақсадини кўзлаган бўлиши ҳам мумкин. Лекин уларнинг баъзилари сергак фикр юритаётганлиги равшан кўриниб турибди.

«Бу базалар, — деб ёзди Франконинг собиқ министри Х. Мессия «Абц» газетасида 20 июлда босилган мақоласида, — Бизга ҳимоя зирҳи бўлиб хизмат қилмайди ва учинчи томонлар ўртасида бошланиши мумкин бўлган урушнинг пассив шоҳидлари бўлиб қолишимиздан иборат жуда катта хавф туғдиради.. Бундай урушда биз энг асосий қурбонларнинг бири бўлиб қоламиз». Кўп кишилар Паломаресда рўй берган машъум фожиани эслатиб, Америка базалари Испания учун бевосита хавф-хатар эканлигини ҳам кўрсатиб ўтдилар.

Лекин, кўриниб турибдики, ҳамма огоҳлантиришларга қарамай, Мадрид АҚШ билан тил бириктирди. Бундай қилинганлиги кўп жиҳатдан айникса Франция, Марокаш ва Ливиядаги Америка қўшинларини кўчириб олиб кетишга мажбур бўлинганидан кейин Яқин Шарқ ишларига аралашмоқ учун Ўртаер денгизидаги плацдармни сақлаб қолишдан бениҳоя манфаатдор бўлган Вашингтоннинг бевосита тазйиқи натижаси эканлиги шубҳасиз.

Бу янги битим қандай шартлар асосида тузилди? Одатда бундай ишлардан яхши хабардор бўлган «Нью-Йорк таймс» газетаси шундай хабар беради: Базалар Пентагонга беш йиллик муддатга берилади, бунинг эвазига Испания қайтиб бермаслик шарти билан 20 миллион доллар ва қарзга 125 миллион доллар олади. (Кўриниб турибдики, бу рақамлар Франко талаб қилган миллиарддан анча фарқ қилади!). Шунингдек, деб ёзади газета, Испания «ортиқча қурол-яроғлардан баъзи бирларини олади».

Афтидан, ана шу «айрим нарсалар» билан иш чекланмайди. Бу гап «Нью-Йорк таймс» газетасида ҳам жуда пардали тарзда шама қилиб ўтилган. Бу газета «Испания хавфсизлигини мустаҳкамлаш юзасидан АҚШнинг янги мажбуриятлари» тўғрисида дудмал тарзда ёзади. НАТО «пойтахти» — Брюсселдан олинган сўнгги хабарларга кўра, ҳозир у ерда Испанияни Шимолий Атлантика блокига қўшиш планлари зўр бериб муҳокама қилинмоқда. Бу ишда айни америкаликлар асосий ҳайбаракаллачилик ролини ўйнамоқдалар. Америкаликлар янги битим муносабати билан Франко режимининг НАТОга кириб олишдан иборат «эзгу орзуси»ни рўёбга чиқаришга кўмаклашиб, «базаларнинг ҳақини тўламоқчи эканлиги» ҳам эҳтимолдан холи эмас.

В. ГОНЧАРОВ.
(ТАСС).

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

МОСКВА. 13.00 — Программа, 13.05 — Янгиликлар, 13.15 — Болалар учун эшиттириш, 13.40 — Бадиий фильм. 15.00 — От спорти мусобақаси. 17.00 — Янгиликлар. **ТОШКЕНТ.** 18.25 — Программа, 18.30 — Болалар учун концерт. **Рус тилида:** 19.10 — Янгиликлар, 19.25 — «Нафосат оламида», 20.20 — Шу куннинг қаҳрамонлари. **Ўзбек тилида:** 20.50 — Янгиликлар, 21.05 — Теленовелла: **Кришан Чандр. «ОЙДИН КЕЧАЛАР»**, 21.50 — Июль Пленуми қарорлари — ҳаётга. 22.05 — Ҳужжатли фильм, 22.25 — Янгиликлар. 22.30 — Концерт.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

МОСКВА. 20.00 — Программа, 20.05 — Янгиликлар, 20.15 — Концерт. 21.00 — Янгиликлар, 21.05 — «Пионерия», 21.35 — Телеочерк, 22.05 — **«Гаровга тикилган ҳаёт»** (16-серия). 23.00—«ВАҚТ».

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ. 20.00 — Ҳужжатли фильм, 20.20 — Балет кечаси. **Рус тилида:** 21.00 — Ҳужжатли фильм, 21.40 — Фильм-концерт, 22.15 — Телеспектакль.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 4/VIII да **Лайли ва Мажнун**, 5/VIII да **Оққуш кўли**.

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 4/VIII да **Ўғирланган умр**, 5/VIII да **Олтин девор**, 6/VIII да **Мария Стюарт**.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Квартира — «ЧАЙКА», «МОСКВА», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Оқ портлаш — «ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Гул ва тош — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Асримиздан миллион йил илгари — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 11, кеч 8.40 ва 10.30 минутларда).

ЁЗГИ БИНОДА

(Кеч соат 9 ва 10.40 минутда бошланади)

Квартира — «ФЕСТИВАЛЬ».
Қизлар фитнаси — «РАКЕТА».

ЎЗБЕКИСТОН ССР ФАНЛАР АКАДЕМИЯСИНИНГ МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ КИБЕРНЕТИКА ИНСТИТУТИ ҲИСОБЛАШ МАРКАЗИ БИЛАН лаборатория мудирлари вазифасига

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

соғлиқни сақлашни ташкил қилиш ва планлаштиришни оптималлаштириш, электрон ҳисоблаш машиналарида газотермодинамик ҳисоблар, электрон ҳисоблаш машиналарида ер ости газ омборларининг газогидродинамик ҳисоблари, информацияларни олишда аппарат воситаларини киргизиш ва чиқариш, электрон ҳисоблаш машиналарида сув хўжаликлари системасининг ҳисоби, мураккаб юклашни моделлаштириш, металлургия ва фойдали қазилмаларни бойитиш, бошқарма системаларини автоматлаштиришда техника воситаларини ишлаб чиқариш.

Конкурс муддати — 8 августгача.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Володарский кўчаси, 26-уй.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги ТОШКЕНТ ПАРРАНДАЧИЛИК ТЕХНИКУМИ

1970—1971 ўқув йилига

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Техникум: зоотехник-паррандачи, чорвачиликни электрлаштириш ва механизациялаш бўйича техник-электр механик мутахассисларини тайёрлайди.

Ўқиш муддати ўрта маълумотлилар учун 2 йилу 6 ой тўлиқсиз ўрта маълумотлилар учун 3 йилу 6 ой. Аризалар ўрта маълумотлилардан 15 августгача қабул қилинади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент область, Орджоникидзе район («Салар-Тузель» автобусининг «Тошкент Қишлоқ хўжалик институтининг ўқув хўжалиги» бекати).

К. МАРКС НОМИДАГИ ОМСК ЭЛЕКТРОТЕХНИКА ЗАВОДИ ўқитиш ва ишлаб чиқариш мақсадлари учун «Нотан» типидаги МП-64 магнитофон панелларини

СОТАДИ

баҳоси — 61 сўм 50 тийин (транспорт харажатларисиз).

Мурожаат учун адрес: Омск шаҳар, 46 алоқа бўлими, телефон № 3-47-59 ёки 3-34-18.

Редактор ўринбосари Х. ЕДГОРОВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Бизнинг адрес ва телефонлар: ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОКА» кўчаси № 26. Редактор — 333793, Редактор ўринбосарлари — 337914, 339323, Масъул секретарь — 334455, Масъул секретарь ўринбосарлари — 337293. Партия турмуши — 333469, 337221. Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш —331455. Халқаро ҳаёт — 337221. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 331730. Совет қурилиши — 333258. Қишлоқ хўжалиги — 337604. Адабиёт ва санъат — 332036, 331216. Фан мактаб ва олий ўқув юртлари — 334431. Маҳаллий ахборот ва спорт — 332347. Оммавий ишлар ва хатлар — 338679, 333553. Иллюстрация — 334524. Стенографистка — 337343. Корректура — 337162. Эълонлар — 338142. Коммутатор — 330249, 330250, 330251, 330252, 330253, 330254, 330255, 330256, 330257, 330258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ, Андижон — 48—85. Бухоро 3—31—42. Қарши — 38—42, Нукус — 42—62, Самарқанд — 31—972. Термиз — 23—27. Урганч — 34—55, Гулистон — 22—09.

№ Г. — 180. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. Р. 14549.